

ZBERATEL'® 2008

11

Ročník XIV.
59 Sk / 1,95 €
ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATEĽOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

Tradičná a známa značka aj u nás na známke našich susedov (8)

Aj na „klasike“ možno stále niečo objavovať (26 – 27)

Naše novinky orchideami pripomínajú ochranu prírody (3 – 4)

Z PONUKY FIRMY ZBERATEL'

Ponuka ako
obyčajne
– obľúbené
námety aj teritória
(40 – 41)

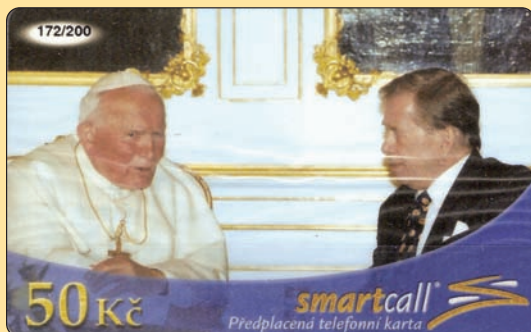
Spoločné vydanie – najspoločnejší námet oboch štátov (24 – 25)

V „operencoch“ sa predstavuje datel veľký (23)

17. november patrí študentom (32)

Významné udalosti sa stali námetom aj na TK (16 – 17)

Žánrová litografia – krajina orámovaná kvetmi – použitá v r. 1901, nesignovaná, na adresovej strane nápis Poštový lístok v desiatich jazykoch (12 – 14)

Vážení čitatelia,

redakčnú uzávierku sprevádza typická jeseň, príroda hrá všetkými farbami, vrátili sme sa opäť do zimného času... Okolo nás sa množia negatívne správy z ekonomickej oblasti, u nás vrcholí príprava na príchod eura. V tejto situácii nám možno práve zberateľstvo pomôže na chvíľu odpútať sa od reality dneška. Ešte nedoznali dojmy z pražských sviatkov filatelie a už nás zastihla správa, že časť výstaviska lahla popolom. Ale organizátori pohotovo vyhlásili, že aj napriek tomu budúročný Sběratel bude! Znie to povzbudzujúco.

Slovenská pošta pripravila v októbri dve dvojnámkové emisie. Najprv to boli v neobvyklom usporiadaní tlačového listu Krásy našej vlasti a potom zberateľsky príťažlivá Ochrana prírody. S korunovou menou sme sa na známkach už rozlúčili, posled-

K novembrovému číslu Zberateľa

né tohtoročné emisie budú mať nominálnu hodnotu už len vyjadrenú symbolom. Výhodou je, že ich platnosť nie je obmedzená a aj po prechode na euro a po skončení platnosti známkov v mene Sk budeme môcť nimi vyplácať poštové zásielky. Keďže práve prechod na euro sa týka každého z nás, informácie a rôzne súvislosti s jednotnotou menou eurozóny sú obsahom dnešných Zberateľských statí. Možno práve v nich nájdete niečo nové, o čom ste doteraz nevedeli.

Rôzne filatelistické a spoločenské udalosti naplnili polstranu príležitostných poštových pečiatok.

Štvrtou časťou pokračujeme v novom seriáli A. Urminského Malá škola filokartie o zberateľstve pohľadníc a zdá sa, že zaujal nielen zberateľov pohľadníc. A. Paulinyová hodnotí spoločné slovensko – české vydanie pripomínajúce osobnosť Karola Plicku. M. Jobek už v 127 pokračovaní MOT pripomína 17. november na TK. D. Evinic z poštovej histórie vybral príspevok o podaciích lístkoch pre poštovne. J. Solava pokračuje v seriáli o operencoch – spoločníkoch človeka. J. Korený píše o účasti našich vojakov v misii OSN na Cypre. Spoločné vydania D. Nirku pripomínajú pápeža Jána Pavla II. Štúdia J. Čtvrtečku o rozlíšení košických háččiek má už svoju ôsmu časť. R. Kveton sa zamýšľa nad oddelovaním známkov prvej rakúskej emisie. A. Fiala píše o evidenčnej známke kremnickej mincovne. Číslo prináša aj viaceré kratšie príspevky, inzerciu, tradičnú ponuku a možnosti návštevy zberateľských stretnutí.

Veríme, že v čísle vás niečo zaujme. Prijemné a pohodové chvíle so Zberateľom vám želá

Vaša redakcia

ZBERATEL®

Ročník XIV. - 2008 • Číslo 11 • Cena 59 Sk

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALTS

- **Novinky Slovenskej pošty** / New issues of Slovak Post / Neuheiten der Slowakischen Post (3-5)
- **Z novinek našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuigkeiten unserer Nachbarn (7-10)
- **A. Urminský: Malá škola filokartie (4)** / Short course of postcard collecting / Grundschule Ansichtskartensammeln (11-13)
- **J. Čtvrtečka: Košický háčček – rozlíšenie háččkových polí podľa skutočného umiestnenia na tlačovej doske (VIII)** / Souvenir sheet of Košice - recognition of souvenir sheet fields according to the true position on printing plate / Block Košice – Blockfeldunterscheidung nach genauer Position auf der Druckplatte (14-15)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu (127)** / Short column of a phonecard collector / Kurz über den Telephonkarten (16-17)
- **D. Evinic: Podacie lístky pre poštovne, cezpoľného doručovateľa a poštové stredisko** / Postal receipts for provisional post offices, field deliveryman and post center / Ausgabeschein für kleine Post, Feldbriefträger und Postzentrum (18-20)
- **A. Paulinyová: Známková grafika (20)** / Postage stamp and stamp graphics / Briefmarken und Entwurf von Briefmarken (22)
- **J. Solava: Operence – spoločníci človeka – Ďateľ veľký** / Birds – companions of people – Great Spotted Woodpecker / Vögel – Gesellschafter des Menschen – Specht (23)
- **-dn- : Spoločné vydania (6) / 25. výr. pontifikátu Jána Pavla II.** / Joint issues (6) / 25th anniversary of pontificate of John Paul II. / Gemeinschaftsausgaben – 25 Jahre Johann Paul II. Pontifikat (24-25)
- **R. Kveton: Predchodca zvitkových známkov** / Former coil stamps / Rollenmarkenvorgänger (26-27)
- **J. Korený: Slováci v silách OSN na Cypre - UNFICYP** / Slovaks in United Nations Force in Cyprus / Slowaken in Mission UNFICYP (28-29)
- **Euro na Slovensku – Zberateľské statte 34** / Príloha Euro in Slovakia – Collectors' articles No. 34 / (Supplement) / Euro in Slowakei – Beilage

ZBERATEĽ[®]

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek ml., Bratislava.
Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95
zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/2070 2674, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zíka a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 59 Sk/1,95 €. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2009 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 590 Sk/19,50 €, pre abonentov z Českej republiky 860 Kč (34,95 €), pre abonentov z ostatnej Európy 1250 Sk (41,49 €), pre abonentov zo zahraničných krajín 83 USD (53,11 €).

■ **Zasílanie príspevkov a inzerátov:** Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na CD, prinesené v USB kľúčik alebo čitateľne napísané ručne. Obrazové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevýžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ **Číslo 11/2008:**
Redakčná uzávierka 24. októbra 2008
Do tlače dané 28. októbra 2008
Dátum vydania 31. októbra 2008

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj načatého riadka inzerátu je 25 Sk/ 0,83 €. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk/ 1,16 €. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme zľavu 30%. Abonent čiasopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	3 200 Sk/106,22 €
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	1 900 Sk/63,06 €
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	1 000 Sk/33,19 €
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	550 Sk/18,25 €

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzobníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdzkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkaný materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 02 44 250 149, 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ alebo do vypredania zásob. Abonentom časopisu poskytujeme na ponúkaný tovar zľavu 5%.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov, do správy pre prijímateľa uveďte meno a druh platby
- z ostatných štátov Európy a Zámoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, IBAN: SK66 0900 0000 0001 70170280 BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- peňažnou poukážkou typu **H** v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukážkou typu **U** v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo sprievodného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Redakcia Zberateľa na Račianskej 17 má nové telefónne číslo:

☎ 02/2070 2674, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk

návšteva redakcie v utorky 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod.

Iný termín po dohode.

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATELSKÉ MATERIÁLY

■ Krása našej vlasti – drevenné kostolíky

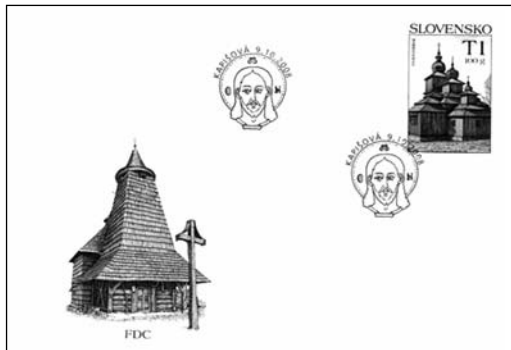
Slovenská pošta, a. s., vydala 9. októbra 2008 v emisnom rade **Krása našej vlasti** dve známky nominálnej hodnoty, vyznačenej symbolom T1 100 g (18 Sk), s námetom drevených kostolíkov Hervartov a Dobroslava nachádzajúcich sa na východnom Slovensku. Známkami

ky na spoločnom tlačovom liste v usporiadaní s kupónmi a kresbami ďalších kostolíkov vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., ocelotlačou z plochých platní v kombinácii s ofsetom. Kat. č. 429 – 430.

Autorom výtvarných návrhov emisie (známok, kupónov, kresieb na TL, FDC a pečiatky) je akademický maliar Karol Felix. Autorom rytín emisie je František Horniak.

Spolu so známkami boli vydané dve obálky prvého dňa vydania s kresbami ďalších dvoch kostolíkov,

v Bodružali a Tročanoch. FDC ocelotlačou z plochých platní v kombinácii s ofsetom v náklade po 3 200 kusov vytlačila tlačiareň TAB, s r. o., Bratislava.

Drevené kostolíky sú unikátnymi architektonickými pamiatkami vychádzajúcimi z tradície drevenej rustikálnej karpatskej architektúry. Na východnom Slovensku sa nachádza okolo 50 prevažne gréckokatolíckych kostolov v okolí Svidníka a Sniny, z ktorých 27 bolo vyhlásených za národné kultúrne pamiatky. Najstaršie zachované kostolíky Hervartov a Tročany boli postavené už v období stredoveku na prelome 15. a 16. storočia, ostatné pochádzajú až z novoveku, zo 17. a 18. storočia. Domáci ľudoví majstri tesári postavili kostolíky z drevených zrubových konštrukcií bez použitia kovových klincov, pretože im pripomínali ukrižovanie Ježiša Krista. Dispozícia kostolov pozostáva z predsiene, chrámovej lode a svätyne s oltárom, čo symbolizuje sv. Trojicu. Všetky tri priestory boli väčšinou ukončené vežami zvyšujúcimi sa smerom z východu na západ. Strechy kostolov spravidla pozostávali z ručne vyrábaných drevených šindľov. V interiéri kostolov sa v minulosti nachádzali bohaté ikonostasy, ktoré sú drevenými konštrukciami zdobenými maľovanými ikonami, oddelujúcimi priestor pre veriacich a pre kňazov. Maľbou boli dekorované aj steny a stropy kostolov.

V júli 2008 bolo v kanadskom Quebecu zaradených do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO osem drevených kostolíkov ležiacich na území Slovenska. Spomedzi nich aj kostolíky v Hervartove, Bodružali a Ladomírovej.

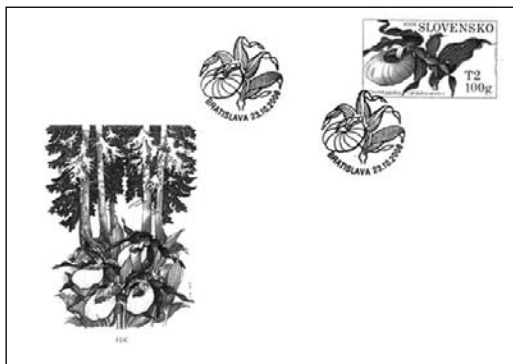
■ Ochrana prírody – orchidey

Slovenská pošta, a. s., vydala 23. októbra 2008 v emisnom rade **Ochrana prírody** dvojznámkovú sériu s námetom orchidej. Na známke nominálnej hodnoty vyznačenej symbolom T2 100 g (14 Sk) je Čriečovník papučkový, na známke T2 500 g (15 Sk) je Hmyzovník včelovitý. Známkami vytlačila Poštovní tiskárna cenin

Praha, a. s., rotačnou ocelotlačou kombinovanou s hĺbkotlačou v náklade 1,2 mil. a 2 mil. kusov na tlačových listoch s 50 známkami.

Autorom výtvarných návrhov emisie (známkov, motívov na FDC a pečiatky), je akademický maliar Vladimír Machaj. Autorom rytín emisie je M. Činovský.

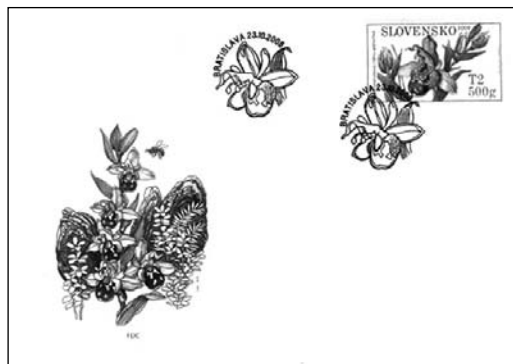
Spolu so známkami boli vydané dve obálky prvého dňa vydania. FDC ocelotlačou z plochej platne v náklade po 3 200 kusov vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava.

Crievičník papučkový – rod je na území Slovenska zastúpený len jedným druhom, ktorý zároveň predstavuje v slovenskej flóre aj jediného zástupcu z podčelade *Cypripedioidea*. Najrozšírenejší je najmä v Ázii a Severnej Amerike, kde sa vyskytuje okolo 20 druhov. *C. calceolus* je do 60 cm vysoká rastlina s plazivým podzemkom, z ktorého vyrastá stonka s tromi až piatimi striedavými, 4 – 7 cm širokými, kopijovitými listami. Na nej sa od mája do júna vytvára väčšinou len jeden kvet (zriedkavo môžu byť dva alebo tri). Tvarom kvetu sa radí medzi naše najbizarnejšie divorastúce rastliny. Kvety sú v pukoch uložené pyskom (papučkou) hore a až pri otvorení sa kvet preklolí do normálnej polohy. Rovnako ako tvar kvetu je veľmi zaujímavé aj opelenie. Hmyz je lákaný do kvetu predovšetkým žltou farbou pysku. Pri návšteve kvetu spadne dovnútra papučky, a keďže okolité steny sú klzké a okraj je zahnutý smerom dnu, zostáva v kvete uväznený. Jediná cesta von vedie otvorom v zadnej časti papučky, pričom sa na telo hmyzu nalepí peľ. Pri návšteve druhého kvetu sa hmyz musí znova dostať von tým istým spôsobom, pričom otiera peľ nalepený na tele o bliznu. Keďže kvet neponúka hmyzu žiadny nektár a hmyz nemá z neho úžitok, ide o klamlivý typ kvetu. S touto rastlinou sa najčastejšie môžeme stretnúť v podhorských a horských oblastiach severného Slovenska. Rastie na vápencoch prevažne v listnatých dubových a bukových, zriedkavo aj v ihličnatých lesoch, ako aj na ich okrajoch a krovinných strážkach. Keďže je tento druh veľmi nápadný, je ohrozený

najmä ťhaním a vykopávaním návštevníkmi prírody do záhrad, ako aj likvidovaním biotopov a zmenou drevitej skladby lesa. Tieto faktory spôsobili i to, že v niektorých oblastiach je tento druh už vyhynutý. Kvôli ohrozeniu je zákonom chránený a je zaradený do Červeného zoznamu rastlín a živočíchov Slovenska.

Hmyzovník včelovitý – rod *Ophrys* zahŕňa okolo 70 druhov, ktoré sú rozšírené prevažne v oblasti Stredomoria, odkiaľ zasahujú aj do juhozápadnej Ázie. Na území Slovenska je tento rod zastúpený piatimi druhmi, ktoré patria medzi najvzácnejšie druhy orchideí. Rastlina má guľovité hluzu, z ktorých vyrastá prezimujúca prízemná ružica sivozelených kopijovitých listov. V júni až v júli sa začínajú vo vrcholovej časti stonky objavovať nápadné kvety, ktorých môže byť 3 až 10. Zaujímavé je, že kvety v pukoch sú uložené pyskom hore a až pri otvorení sa kvet preklolí do normálnej polohy. Vonkajšie okvetné lístky sú biele, ružové až ružovoľalové, v strede so zelenou žilkou. Vnútorne okvetné lístky sú kratšie, čiarkovité, rovnakej farby ako vonkajšie, ale môžu byť aj žltozelené. Pysk je nápadný a rôzne druhy ho môžu mať rozmanitých tvarov a zafarbenia. Jeho variabilita je charakteristickým znakom pre celý rod. Podľa tvaru a sfarbenia pysku, ktorý pripomína hmyz dostali mnohé druhy i vedecké mená. Rozmanitosť pyskov imituje samičky a slúži na prilákanie samčiek rôzneho hmyzu. Oklamávaným samčekom sa pri kopulačných pokusoch na hlavu alebo zadoček nalepí peľ. Pri prelete na druhý kvet tak zabezpečujú opelenie. *Ophrys apifera* je však zaujímavý tým, že ako jediný zástupca rodu je schopný aj samoopelenia, čiže nepotrebuje lákať hmyz a spoliehať sa tak na opelovačov. Tento veľmi krásny druh dosahuje na území Slovenska severnú hranicu svojho

rozšírenia. Vyskytuje sa veľmi zriedkavo v teplejších oblastiach západného Slovenska. Tu rastie na trávnatých a krovinných svahoch, v riedkych lesoch, na vápenatých pôdach od nížin do pahorkatinového stupňa. Na mnohých miestach tento druh už vyhynul vplyvom likvi-

dácie biotopov a zarastaním lokalít. Okrem územnej ochrany lokalít výskytu je druh chránený i zákonom a je zaradený do Červenej knihy ohrozených a vzácných rastlín Slovenska ako aj do Červeného zoznamu rastlín a živočíchov Slovenska.

■ CM: Ochrana prírody

Slovenská pošta, a. s., vydala 23. 10. 2008 k emisnému radu Ochrana prírody aj dve analogické pohľadni-

ce (Cartes maxima). Na prvej pohľadnici je Črievičnik papučkovaný, v ľavom hornom rohu s nalepenou známkou a pečiatkou dňa vydania, na druhej je Hmyzovník včelovitý v rovnakom usporiadaní.

■ CDV: WIPA 2008

Slovenská pošta, a. s., vydala 18. 9. 2008 pri príležitosti výstavy poštových známok WIPA 2008 vo Viedni poštový lístok s vytlačenou známkou Pozdišovská kera-

mika so symbolom nominálnej hodnoty T2 50 g (10 Sk). Autorom symbolickej kresby prítláče je Štefan Kubovič.

Poštový lístok s prítláčou je vytlačený farebným ofsetom na bielom ofsetovom papieri gramáže 160 g/m² s ochrannými prvkami – hologramom (vpravo vedľa zvislej deliacej čiary) a mikropísmom (v 2. linke adresovej časti je text Slovenská pošta).

Motívom prítláče na príležitostnom poštovom lístku je ženská alegorická postava z obdobia secesie, držiac v zdvihnutých rukách známku. Kružnica okolo hlavy postavy (ktorej časť je tvorená rakúskou trikolórou), symbolizuje planétu Zem.

Poštový lístok vytlačila tlačiareň PROMPT, tlačiareň cenín, a. s., Bratislava. Lístok má označenie 158 CDV 148/08.

■ CDV: Výstava Poľná pošta v prvej svetovej vojne

Slovenská pošta, a. s., vydala 9. 10. 2008 pri príležitosti otvorenia výstavy Poľná pošta v prvej svetovej vojne v Poštovom múzeu v Banskej Bystrici poštový lístok s vytlačenou známkou Pozdišovská keramika so symbolom nominálnej hodnoty T2 50 g (10 Sk).

Poštový lístok s prítláčou je vytlačený farebným ofsetom na bielom ofsetovom papieri gramáže 160 g/m² s ochrannými prvkami – hologramom (vpravo vedľa zvislej deliacej čiary) a mikropísmom (v 2. linke adresovej časti je text Slovenská pošta). Prítláčový motív pochádza zo zbierkového fondu Pošto-

vého múzea. Poštový lístok vytlačila tlačiareň PROMPT, tlačiareň cenín, a. s., Bratislava. Lístok má označenie 159 CDV 148/08.

(spracoval -pem-)

Emisný plán poštových známok na rok 2008 – zmena

V emisii č. 436 Deň poštovej známky venovanej 1. poštovej linke Bratislava – Ružomberok – Košice, s predpokladaným dňom vydania 27. 11. 2008, sa nominálna hodnota známky vyjadrená symbolom mení z pôvodného T1 500 g na **T1 50 g** (16 Sk).

Poštové známky s nominálnou hodnotou v Sk prepočítané na euro

Najpoužívanejšie sadzby v tuzemskom styku

Konverzný kurz 1€ = 30,1260 Sk

POŠTOVÉ ZNÁMKY S NOMINÁLNOU HODNOTOU V Sk (vydané od roku 1993)	HODNOTA POŠTOVÝCH ZNÁMOK PREPOČÍTANÁ NA euro	POŠTOVÉ ZNÁMKY SO SYMBOLOM NOMINÁLNEJ HODNOTY
10 Sk	0,33 €	T2 50 g
14 Sk	0,46 €	T2 100 g
15 Sk	0,50 €	T2 500 g
16 Sk	0,53 €	T1 50 g
18 Sk	0,60 €	T1 100 g
19 Sk	0,63 €	T1 500 g
31 Sk	1,03 €	T2 1000 g
37 Sk	1,23 €	T1 1000 g

Písmeno T znamená Tarifa pre „Tuzemsko“, číslovka za označením T definuje prioritu doručenia zásielky t. j. 1. alebo 2. trieda. Ďalšie číslovky symbolizujú hmotnostné pásma zásielok, v súčasnosti je to pre tuzemsko 50, 100, 500 a 1000 gramov.

Aký bude časopis ZBERATEĽ v roku 2009?

INFORMÁCIE O XV. ROČNÍKU ČASOPISU ZBERATEĽ A MOŽNOSTIACH JEHO PREDPLATENIA

ZBERATEĽ 2009

Časopis Zberateľ bude aj v roku 2009 vychádzať ako mesačník v doterajšej úprave a formáte A 5, v celkovom rozsahu 52 strán (vrátane 8 strán prílohy) + 4 strany farebnej obálky. Jeho cena bude **1,95 € za jeden výtlačok**, všetkých 12 čísiel ročníka 2009 bude za 23,40 €. Cena jedného výtlačku vychádza presne z konverzného kurzu. **Predplatitelia** však zaplatia len za 10 čísiel (jeden výtlačok za 1,63 €), teda 19,50 €, dostanú však všetkých 12 čísiel. Predplatiteľom časopisu aj v roku 2009 vydavateľ poskytne tradičné výhody:

- **Zlavu** na tovar zakúpený v predajni alebo v rámci zásielkovej služby vo výške 5 %.

- **Bezplatnú inzerciu** v rozsahu 5 riadkov v každom čísle časopisu.

- **Bezplatné uverejňovanie informácií** o výmenných schôdkach, klubových stretnutiach, výstavách a podobných podujatiach.

K časopisu Zberateľ budú aj v budúcom roku vydané dve prílohy. **Katalóg poštových známok a celín SLOVENSKO 2008** vyjde ako samostatná príloha a dostanú ho všetci predplatitelia. **Katalóg 21. písomnej aukcie firmy Zberateľ** bude tvoriť vnútornú prílohu časopisu.

PREDPLATNÉ S VÝHRAMI

K dnešnému číslu časopisu prikleďujeme aj zloženku na predplatné Zberateľa na rok 2009. Upozorňujeme však, že zloženkou možno platiť v Sk len do 16. januára 2009. Odporúčame preto platbu vykonať do tohto termínu. Po tomto dátume bude potrebné použiť novú zloženku na platbu v eurách. Úhradu predplatného však možno vykonať aj inak (bankovým prevodom, informácia je na str. 2). V každom prípade prosíme v „Správe pre prijímateľa“ uviesť účel platby **PREDPLATNÉ ZBERATEĽA 2009** (590 Sk). Výška predplatného Zberateľa na rok 2009 do Českej republiky, ostatných krajín Európy a zámoria je uvedená v tiráži časopisu.

Vydavateľ aj v tomto roku ocení predplatiteľov, ktorí predplatné časopisu na rok 2009 uhradia včas, a to zaradením do žrebovania o nákupné poukážky na zakúpenie tovaru. **Do žrebovania bude zaradený každý, kto predplatné uhradí do 31. 12. 2008** (rozhodujúci bude dátum pečiatky na zložence). Z predplatiteľov bude vyžrebovaných 6 výhercov. Jeden získa poukážku v hodnote 16,60 €, dvaja poukážku v hodnote 10 € a traja poukážku v hodnote 6,40 €.

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

Česká republika

Usporiadatelia Svetovej výstavy Praga 2008 (12. – 14. 9. 2008) a Medzinárodnej výstavy WIPA 2008 vo Viedni (18. – 21. 9. 2008), ktoré sa uskutočnili v dvoch susedných štátoch a na seba nadväzovali, sa dohodli na **spoločnom vydaní** hárčeka, ktorý by pripomínal obe významné akcie.

Námetom spoločnej emisie je rýchla pošta Viedeň – Brno z roku 1750, keď v tom čase vozy riadnej pošty jazdili na tejto trati podľa pravidelných cestovných poriadkov. Prvú skúšobnú jazdu na tejto trati uskutočnil

autor tejto myšlienky barón Lillien v r. 1749. Cestujúci si mohli zaplatiť aj mimoriadnu jazdu poštového voza podľa vlastných potrieb. Vozy boli ťahané väčšinou štvorzáprahom, ale aj šesť- až osemzáprahom. Súčasťou predpísanej uniformy postilionu bol červený kabát s modrými výložkami, poštová trúbka a vysoké jazdec-ské čizmy.

Na hárčeku rozmerov 120 x 80 mm je voľne použitý obrazový poštový lístok, ktorý vyšiel vo Viedni zač. 20. stor. a bol zaslaný z Viedne do Prahy 23. 12. 1914. Teraz je v zbierke Poštového múzea v Prahe. Ide o reprodukciu obrazu signovaného K. Schnorpfel a zobrazuje voz rýchlej pošty ťahaného štvorzáprahom.

Dňom vydania hárčeka v oboch krajinách je 12. september 2008, známka má nominálnu hodnotu 35 Kč. Hárček (kat. č. A 0574) bol vytlačený jednofarebnou ocelotlačou z plochej dosky kombinovanou viacfarebným ofsetom v náklade 200 tisíc kusov.

V rovnaký deň bol vydaný aj hárček **spoločného vydania so Slovenskom**, pripomínajúci Karola Plicku

(1894 – 1987), významnú osobnosť kultúry oboch národov – Čechov aj Slovákov. Vynikol vo fotografii a filme, venoval sa hudbe a spevu. Jeho široký umelecký záber mu umožnil spolu s výtvarným a hudobným citom notovo zaznamenať a fotografiou i filmom zachytiť miznúci svet ľudových tradícií, slovesnosti, piesní a spôsobu života.

K. Plicka vyštudoval v r. 1913 učiteľský ústav v Hradci Králové, v r. 1928 absolvoval štúdium hudobnej vedy, národopisu a dejín umenia Univerzity Komenského v Bratislave. V rokoch 1924 – 1938 pôsobil v národopisnom oddelení Matice slovenskej v Martine, pre ktorú zbieral slovenské ľudové piesne, dokumentoval ľudovú kultúru a založil archív dokumentárnych a národopisných fotografií. Zapísal asi 40 000 piesní zo Slovenska, Čiech a Moravy, ktoré boli vydané v r. 1961 v zbierkach Český zpěvník a Slovenský zpěvník.

Popri umeleckej fotografii bola domácou i medzinárodnou verejnosťou vysoko ocenená aj jeho filmová dokumentárna tvorba (hudobná poéma Zem spieva mu v r. 1934 vynesla pohár mesta Benátok). Významná bola i jeho pedagogická činnosť. Najprv pôsobil ako profesor na Škole umeleckých remesiel v Bratislave, neskôr ako profesor a prvý dekan novozaloženej Filmovej akadémie muzických umení v Prahe.

Od 50. rokov sa K. Plicka venoval výhradne fotografii a svoje dielo prezentoval v obrazových publikáciách Pražský hrad, Vltava, Československo, Prechádzky Prahou, Vlast lábezná, Levoča a ďalšie.

Na známke nominálnej hodnoty 35 Kč je portrét K. Plicku s fotoaparátom, na ľavom kupóne je kresba podľa jeho fotografie Sochy na Karlovom moste, na pravom je svadobný kroj z Očovej. Hárček rozmerov 109 x 81 mm (kat. č. A 0575) bol vytlačený jednofarebnou ocelotlačou z plochej dosky kombinovanou viacfarebným ofsetom v náklade 120 tisíc kusov.

Česká pošta vydala 15. 10. 2008 v emisnom rade **Umelecké remeslá** dve známky s námetom historic-

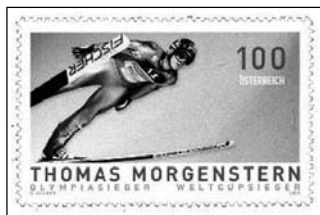
kých kachiel. Na známke nominálnej hodnoty 10 Kč sú barokové kachle z hradu Šternberk, pochádzajúce z polovice 18. stor. Na známke 17 Kč sú rokokové kachle s bielou glazúrou a reliéfou výzdobou s pozlátenými detailami zo 60. rokov 18. stor. z pražského arcibiskupského paláca.

Barokové kachle v slohovo vyhranenej podobe sa na našich územiach objavujú až začiatkom 18. stor. Spôčiatku sa preferovala najmä ich funkčnosť, neskôr aj reprezentatívny vzhľad. Oproti skorším kachliam gotiky a renesancie sú väčšie a dominujú keramické diely, vytvárajúce mohutné telesá kachiel. Prechod od barokových k rokokovým kachliam je ťažko sledovať, podobne ako rozdiel medzi oboma slohmi, ktorých dekorácie a tvary sa v mnohých prípadoch prelínajú. Výrazným dekoratívnym detailom barokových kachiel je volúta (špirálovité prvky) v mnohých podobách. Rokokové kachle charakterizuje najmä nesúmernosť a drobné dekorácie.

Známky boli vytlačené rotačnou ocelotlačou kombinovanou viacfarebnou hĺbkotlačou v náklade po 3 mil. kusov na tlačových listoch po 50 ks známok. Kat. čísla známok 0576 – 0577.

Rakúsko

Na počesť najúspešnejšieho rakúskeho skokana na lyžiach všetkých čias **Thomasa Morgensterna** Rakúska pošta vydala 27. 9. 2008 príležitostnú známku nominálnej hodnoty 1 euro a pokračuje tak vo vydávaní známok úspešných športovcov dneška.

Thomas Morgenstern je vo svojich 22. rokoch dvojnásobným olympijským víťazom

z Turína (2006) a víťazom Svetového pohára v sezóne 2007/2008. Svoj talent preukázal na turné štyroch mostíkov v sezóne 2002/2003, keď skončil na 6. mieste v celkovom poradí. O päť dní neskôr na pretekoch v Liberici zaznamenal svoje prvé víťazstvo vo Svetovom pohári.

Úspešnú mal aj sezónu 2004/2005, keď na turné štyroch mostíkov bol celkovo tretí a pričínal sa o prvenstvo celého družstva.

Známku ofsetom vytlačila Rakúska štátna tlačiareň v náklade 700 tisíc kusov.

Filatelistické ukončenie európskeho šampionátu **UEFA EURO 2008** predstavuje známka nominálnej hodnoty 65 centov, ktorú Rakúska pošta vydala 27. septembra 2008.

Známka je spomienkou na finálový zápas, ktorý sa uskutočnil 29. júna 2008 vo Viedni medzi mužstvom z Nemecka a Španielska. Vďaka gólu Fernanda Torresa v 33. min. zápasu zaslúžene zvíťazilo mužstvo Španielska a získalo svoj prvý titul.

Na známke je usmiaty kapitán víťazného mužstva, brankár Iker Casillas s pohárom UEFA nad hlavou a za ním nápis Felicitaciones a Espana!

Známku ofsetom vytlačila Rakúska štátna tlačiareň v náklade 1,2 mil. kusov na tlačových listoch po 10 kusov, každá známka má na okraji čiarový kód.

Rakúska pošta vydala 16. októbra 2008 príležitostnú známku nominálnej hodnoty 55 centov venovanú aj u nás známej značke plnených oplátkových rezov **MANNER**.

Keď v roku 1890 Josef Manner priamo v srdci Viedne otvoril malý obchod na predaj čokolády a kávy a nebol spokojný s kvalitou výrobkov od svojich dodávateľov, krátko na to založil aj vlastnú fabriku na výrobu rôznych sladkostí. V roku 1897 mal už 100 spolupracovníkov. Po roku 1900 sa fabrika Manner stala najznámejšou na výrobu cukrovínok v celej rakúsko-uhorskej monarchii. Plnené orieškové rezy sa prvýkrát ponúkli na trhu v roku 1898. Balenie do hliníkovej fólie sa začalo v roku 1949 a zabezpečilo sa tým zvýšenie kvality a trvanlivosti výrobku. Celkový dizajn balenia rezov aj v podstate s pôvodnou farebnosťou patrí medzi rakúsku „klasiku“.

Známku ofsetom vytlačila Rakúska štátna tlačiareň v náklade 500 tisíc kusov.

Poľsko

Poľská pošta vydala 29. augusta 2008 sériu štyroch známok zobrazujúce poľské mosty postavené v 19., 20. a 21. stor. Dve známky majú nominálnu hodnotu po 1,45 Zł a dve po 3 Zł, boli vytlačené ofsetom v náklade po 500 tis. kusov na tlačových listoch so 16 známkami.

Najstarší je **železný most v Toruni** spájajúci viaceré železničné trate a zároveň časťou tvoriaci hrádzu na rieke Vistula. Vybudovaný bol v rokoch 1870 až 1873,

Most v Maurzyce je prvým zváraným mostom na svete, postaveným v roku 1926. Jeho celková hmotnosť je 55 ton.

Siekierskeho most vo Varšave bol vybudovaný v rokoch 2000 – 2002, hoci jeho plány boli pripravované už v medzivojnovom období. Tvorí časť 8 km okruhu a je siedmym mostom na rieke Vistula. Konštrukcia mosta je zavesená na lanách, dve podpory sú mimo toku rieky. Charakteristická oranžová farba slúži ako ochrana vtákov pred nárazom do mosta.

Maďarsko

Na podporu mládežníckej filatelie Maďarská pošta od júna tohto roka vydáva dvojice známok s kreslenými figúrkami pod názvom **Fila dedina**. Štvrtá dvojica vyšla 2. septembra 2008, v októbri piata a v novembri sa očakáva posledná, šiesta dvojica známok.

Zvláštnosťou alebo skôr zaujímavosťou tejto emisie je, že všetkých 12 známok zobrazuje život kreslených figúriek na dedine. Ku každej dvojici známok patrí aj jedna hracia karta a všetkých šesť kariet vytvorí jednu spoločenskú hru. Zrejme aj to je ďalší zo spôsobov ako získať mladých pre filateliu.

Poniatkovského most vo Varšave bol postavený v štýle novopoľskej renesancie rokov 1904 – 1914 ako tretí varšavský most. V roku 1915 bol zničený ruským vojskom, v rokoch 1921 – 1926 bol znovu postavený. Druhý raz bol most zničený nemeckými jednotkami počas varšavského povstania v roku 1944. Opätovne postavený bol v roku 1946.

Známky nominálnej hodnoty po 100 Ft rozmerov 40 x 30 mm ofsetom vytlačila tlačiareň Állami Nyomda Budapest na TL s 50 známkami.

Maďarská pošta vydala 25. septembra 2008 prvé dve známky nového emisného radu pod názvom **Synagogy v Maďarsku**.

Na známke nominálnej hodnoty 200 Ft je oltár Novej synagogy v meste Szeged. Synagoga bola postavená v rokoch 1900 – 1902. V Maďarsku je to druhá, na svete štvrtá najväčšia synagoga. Má skutočne úctyhodné rozmery, je 48 m dlhá, 35 m široká, s vežou má výšku 48,6 m,

vnútorná svetlosť je 32 m a je v nej 1 340 miest na sedenie.

Na známke 250 Ft je oltár synagogy, ktorá je súčasťou Židovskej univerzity, kde sa pripravujú noví rabíni. Synagoga je v plynulej prevádzke od r. 1877. Jej ďalšou zvláštnosťou je, že okrem funkcie normálnej synagogy slúži aj na pedagogické účely, každý piatok budúci rabíni v tejto synagoge prednášajú svoje kázanie a nadviažu náboženské rituály.

Známku ofsetom vytlačila tlačiareň Állami Nyomda Budapest v náklade po 200 000 ks

Na 150. výročie narodenia sochára György Zalu Maďarská pošta vydala 25. septembra 2008 200-forintovú známku so sochou archanjela Gabriela.

Zala bol významným sochárom na prelome 19. a 20. storočia. Jeho najznámejšie dielo je mohutné súsošie historických osobností na Námestí Hrdinov v Budapešti, nad ktorými sa vo výške 36 metrov týči socha archanjela Gabriela. Za túto sochu Zala získal na svetovej výstave v r. 1900 v Paríži Veľkú cenu výstavy a za celé súsošie v r. 1896 dostal rytiersky kríž Rádu Františka Jozefa.

Známku ofsetom vytlačila tlačiareň Állami Nyomda Budapest v náklade 300 tisíc kusov.

(texty Maďarska - O. Pisztón, spracoval -pem-)

PREHLAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK október 2008

dátum, domicil, text pečiatky, autor, farba

■ 5.10.2008 Košice 1: **MEDZINÁRODNÝ MARATÓN MIERU** • Viliam Gaál • modrá

■ 10. 10. 2008 Svidník: **UVEDENIE POŠTOVÝCH ZNÁMOK - DREVENÉ KOSTOLÍKY** • čierna

■ 10. 10. 2008 Dubnica nad Váhom 1: **55 ROKOV FOLKLÓRNEHO SÚBORU VRŠATEC** • čierna

■ 18. 10. 2008 Banská Bystrica 1: **XXV. DNI FILATELIE SLOVENSKA** • Viliam Löffler • čierna

■ 23. 10. 2008 Handlová: **QUEEN ELIZABETH II** • Rudolf Cigánik • čierna

■ 24. 10. 2008 - 26. 10. 2008: **SINDELFINGEN - KAŠET** • František Horniak • čierna

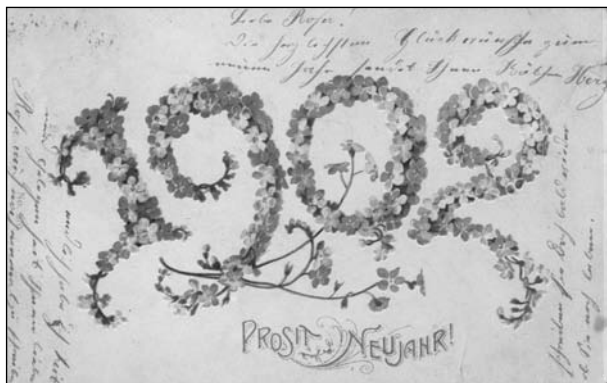
MALÁ ŠKOLA FILOKARTIE (4)

Alex Urminský

Blížil sa koniec 19. storočia. Ľudstvo prežívalo rôzne traumy. Proroctvá pripomínali možný koniec sveta. S nádejami aj obavami ľudia očakávali tento historický zlom (pripomeňme si, ako to bolo pri prechode do r. 2000!). Nikdy predtým sa prelomu storočí nevenovala väčšia pozornosť. Bolo treba podeliť sa o pocity so širšou rodinou, priateľmi a známymi. Popriat nádej do budúceho storočia. Veď pred tým okružným dátumom (1900) sa Silvester a Nový rok oslavoval len pobožnosťou v kostole a iba zriedka tanečnou zábavou. V tomto čase znova pohľadnice sprostredkovali najviac medziľudských kontaktov (spomeňme si, že mobilní operátori na Slovensku po prvýkrát skolabovali na prelome rokov 1999/2000). Pohľadnice boli najdostupnejšie a najlacnejšie a bol to najmasovejší komunikačný prejav vtedy žijúcej populácie. Na obrazovej strane pohľadníc sa v tom čase už namiesto miestopisných námetov objavujú obrazy iné. Idylické zákutia, zátišia, kvety, symboly šťastia (podkovy, trojlístky), hojnosti (prasiatka, rohy hojnosti), rôzne náboženské a žartovné motívy. Plejáda námetov vytvorila nový druh pohľadníc, ktoré neskôr boli pomenované ako **žánrové**.

Vianočná pohľadnica po roku 1900 s idylickou krajinou a veterným mlynom.

Novoročná pohľadnica k roku 1902. Na adresovej strane nápis v desiatich jazykoch, nesignovaná.

Svet sa do nového storočia prehupol bez vážnejších problémov, ľudia boli nadšení a žiadalo sa im ďalej komunikovať s inými ľuďmi. Spolu prežívané šťastie sa násobí, poučujú nás psychológovia. A vydavatelia pohľadníc to dokonale využili už vtedy. Najvhodnejšími príležitosťami sa stali meniny, narodeniny, sviatky Vianoc

a Veľkej noci. Vyskytovali sa aj pohľadnice k sv. Mikulášovi, sv. Lucii a k niektorým frekventovaným menám (Anna, Jozef). A kľbko sa rozmotávalo ďalej. Pribudli svadby, krstiny, osobné a obecné jubileá, výročia, výstavy, plesy, strelecké preteky a bohvie čo ešte. Pohľadnice sa hnali dravo dopredu. Na úkor listového písomného styku. Spoločnosť sa vďaka rozumnej politike pošty otvorila. Zrýchľujúca doba to aj vyžadovala. (Nám tie časy teraz pripadajú ako neskutočná idylka). Tlačiarne chrlili milióny pohľadníc a milióny známok.

Na tomto mieste si pripomeňme niekoľko ďalších definícií:

Miestopisná pohľadnica (zemepisná, geografická), zobrazuje určité pomenované reálie urbanizovaných sídiel a ich okolia, prípadne aj neurbanizovanú prírodnú scenériu.

Žánrová pohľadnica zobrazuje vec, skupinu vecí, obraz, ľudskú činnosť, faunu, flóru alebo iné objekty, ktoré navodzujú určitú atmosféru, činnosť alebo udalosť.

Blahoprajné alebo gratulačné pohľadnice sú najrozšírenejšou podskupinou žánrových pohľadníc.

Tematická pohľadnica je charakterizovaná určitým konkrétnym prvkom, ktorý ju zaraďuje do skupiny pohľadníc. Napomáha tiež triediť pohľadnice a zaraďovať ich do zbierky.

Litografické závody nestačili a do popredia sa dostala svetlotlač. Tlačiarov, vydavateľov a nakladateľov pribúdalo ako húb po daždi. Pohľadnice skrátka znamenali veľký biznys a dávali prácu tisíciam ľuďom. Na svoje si prišli fotografi, maliari, rytci, grafici, tlačiarne i výrobní robotníci v papierenskej a polygrafickej výrobe. Svetlotlačová technika sa rozvinula koncom 90. rokov a pretože bola jednoduchšia a lacnejšia ako litografia, postupne sa stala najpoužívanejšou. Bola však ešte doba dlhých adries, a preto na mnohých pohľadniciach tlačенých touto technikou je vynechaný

Viedeň, Hofburg. Pohľadnica striebrená s mesačným svitom, pred r. 1905, nesignovaná.

ďalšie ozvlášťňovanie, montáž osôb do obrazu pohľadnice, ktoré sa nad mestom vznášajú na daždníku. Na Slovensku poznáme takú pohľadnicu z Piešťan (totožná osoba pod daždníkom je na pohľadnici Olomouca).

Montovaná pohľadnica je taká, keď sa jej obraz poskladá z viacerých obrazov, ktoré sa prelínajú, resp. keď sa do základné-

Kluž, kasíno na hlavnej ulici. Jednofarebná svetlotlač, použitie v r. 1901, vydavateľ miestny obchodník.

priestor na písomné správy adresátovi na obrazovej strane pohľadnice.

V snahe zaujať kupujúcich hľadali výrobcovia rôzne techniky prízdobovania, rôzne zaujímavosti a zvláštnosti. Konkurencia pritvrdila, bolo treba ponúknuť niečo novšie. A tak sa zrodila pohľadnica „za mesačného svitu“, nemecký Mondscheinmanier alebo tiež Nachtmondblick. Boli to denné zábery, na ktorých sa pri reprodukcii zatmavila obloha okrem mesačného kotúča, ktorý bol primaľovaný na vhodné miesto. Takéto pohľadnice má aj niekoľko slovenských miest a objavili sa aj na žánrových pohľadniciach.

Svetlotlačové pohľadnice boli spočiatku jednofarebné, ale na prelome storočí už prevládajú kolorované tlače. V tomto období sa k nám rozšírilo zo západnej Európy

Vznášajúca osoba na kolorovanej svetlotlačovej pohľadnici Piešťan, použitá v r. 1904. Edit. F. Lazar, Viedeň.

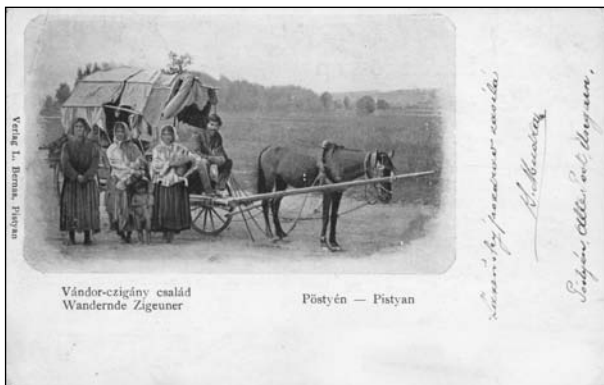
Cez prázdniny, prof. V. Bukovac. Knihtlačová pohľadnica, jednofarebná, sign. J.K.P.

ho obrazu vložia (vmontujú) iné obrazy. Pre tento spôsob tvorby pohľadníc sa používa aj výraz **koláž**.

Knihtlačová technika je známa stáročia, už z čias jej zakladateľa J. Guttenberga. Využívala sa na tlač písma formou sadzby jednotlivých litier. Až používanie zinkografických štočkov otvorilo cestu knihtačie do výroby pohľadníc. Predtým na ozdoby a ornamente do kníh používali ručne ryté doštičky, napr. aj z dreva. Chemická výroba štočkov umožnila aj malým kníhkupcom

začať tlač pohľadníc pre svoje mestečko a okolité obce. Kvalitou sa knihtačové pohľadnice nevyrovnali svetlotlačovým, sú neostre, rozmazanejšie, obrysy objektov niekedy splývajú. Často sa používal aj menej kvalitný, nehladený papier. Opatrobovaním štočkov sa pohľadnice stávali „prašivé“, nedotlačené. Nemožno to však generalizovať na všetkých knihtačiarov, lebo hlavne veľké tlačiarne z prestížnych dôvodov sa snažili dosiahnuť špičkovú kvalitu. Kolorovaním pohľadníc dosiahli takmer kvalitu litografií.

Vandrovní cigáni, Piešťany, použitá r.1907. Kolorovaná knihtlačová pohľadnica, edit. L. Bernas

Emisný plán poštových známok Slovenska na rok 2009

Dátum vydania	Názov emisie	Nominálna hodnota	Dátum vydania	Názov emisie	Nominálna hodnota
1. 1. 2009	Pamätná prvá eurová známka	1 €	17. 4. 2009	Osobnosti - Aurel Sloboda (1859 - 1942)	0,50 €
2. 1. 2009	Kaplnka sv. Margity pri Kopčanoch	0,01 €	7. 5. 2009	40. výročie vzniku Najvyššieho kontrolného úradu SR	0,76 €
2. 1. 2009	Kostol Matky Božej v Boldogu	0,02 €	11. 5. 2009	40. výročie založenia ZSF	0,33 €
2. 1. 2009	Rotunda sv. Margity v Šiveticiach	0,05 €	28. 5. 2009	EUROPA 2009 - Astronómia	0,73 €
2. 1. 2009	Kostol sv. Jána Krstiteľa Sedmerovec - Pominovce	0,10 €	2. 6. 2009	Osobnosti - Žofia Bošňáková (1609 - 1644)	0,93 €
2. 1. 2009	Kostol vo Svätuštiach	0,20 €	14. 8. 2009	Bienále ilustrácií Bratislava 2009	0,33 €
2. 1. 2009	Kostol v Čiernom Brode	0,33 €	11. 9. 2009	Spoločné vydanie s Rakúskom - Limes romanus, Carnuntum	1,33 €
2. 1. 2009	Kostol v. Martina v Spišskej Kapitule	0,50 €	11. 9. 2009	Spoločné vydanie s Rakúskom - Limes romanus, Gerulata	1,33 €
2. 1. 2009	Kostol sv. Štefana kráľa Žilina-Závodie	0,83 €	23. 10. 2009	Ochrana prírody - Korytnačka močiarna	0,80 €
2. 1. 2009	Premonštrátsky kláštor Panny Márie v Bini	1 €	23. 10. 2009	Ochrana prírody - Salamandra škvrnitá	0,80 €
2. 1. 2009	Kostol sv. Egídia v Ilji	0,66 €	11. 11. 2009	Vianoce 2009 - Zimný motív	0,33 €
2. 1. 2009	Kostol sv. Michala Archanjela v Dražovciach	2 €	27. 11. 2009	Umenie - Ján Mudroch (1909 - 1968)	1,13 €
2. 1. 2009	Kostol sv. Kríža v Hamuliakove	3 €	27. 11. 2009	Umenie - Cyprán Majerník (1909 - 1945)	1,13 €
27. 2. 2009	Veľká noc 2009 - Kraslice	0,33 €	18. 12. 2009	Deň poštovej známky - Louis Braille (1809 - 1852)	1 €
13. 3. 2009	Šport - Bojové umenia	0,33 €			

Košický hářček – rozlíšenie hářčekových polí podľa skutočného umiestnenia na tlačovej doske (VIII)

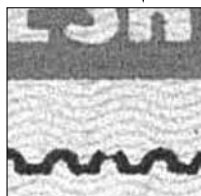
Jaroslav Čtvrtečka

IV. Terciárne chyby na jednotlivých tlačových doskách – vyobrazenia (6)

Hářčekové pole 11 (3)

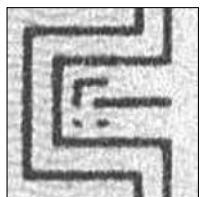
Kombinácia dosiek 111

- **SZ 1 známka 2K - (1)** – dole, 6. oblúčik zubkov zľava poškodený,

známka 5K - (2) – v ľavej hornej časti prvého písmena **O** nápisu ČESKOSLOVENSKO bod.

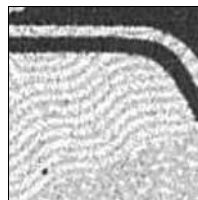
- **M 1 pravé meandre - (1)** – 5. meander zdola poškodený,
- ľavé meandre - (2)** – 4,7 mm vľavo od 14. meandra zhora 0,7 mm dlhá vodorovná prerušená čiara, na časti nákladu.

- **Č 1 ľavé meandre - (1)** – vľavo, 6 mm od 10. meandra zdola slabý bod,

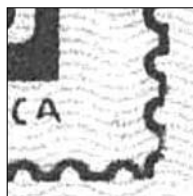

veľký štátny znak - (2) – 3,1 mm pod znakom, 14,5 mm od známky 2K bod, na časti nákladu,
nápis DO VLASTI - (3) – 7,1 mm pod písmenami DO bod.

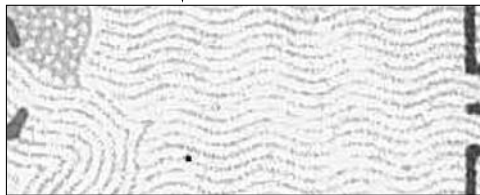

Kombinácia dosiek 222

- **SZ 2 známka 2K - (1)** – dolu poškodené oblúčky zubkov pod písmenami SLOVENSKO,
- známka 5K - (2)** – vpravo, 1. zubok zdola poškodený.

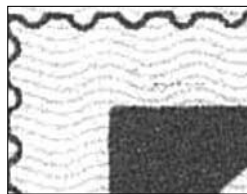

- **M 2 dolné meandre - (1)** – 1,1 mm pod 2. meandrom sprava bod,
- pravé meandre - (2)** – vľavo, 6,8 mm od 12. meandra zdola slabý bod,

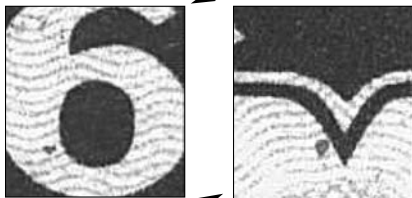

známka 6K - (3) – 0,6 mm nad ľavým horným rohom zn. 6K nesúvislá čiara dĺžky 1,2 mm, na časti nákladu.

- **Č 2 nápis 1945 červený - (1)** – 10,2 mm pod číslom 45 slabý bod,

známka 6K - (2) – v ľavej dolnej časti oválu číslice 6 výrazný bod, viditeľný pri posune farieb,

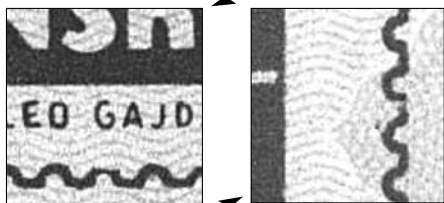

veľký štátny znak - (3) – zreteľná škvrna v špiči znaku, viditeľná pri posune farieb, na časti nákladu.

Hárčkové pole 12 (15)

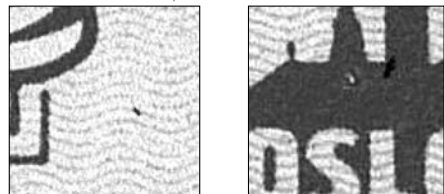
Kombinácia dosiek 111

- **SZ 1 známka 2K - (1)** – hore prerušený 4. zubok zľava vo vodorovnej časti,
- **(2)** – vľavo poškodený 7. zubok zhora v zvislej časti,
- známka 5K - (3)** – dolu useknutý oblúčik medzi 6. a 7. zubkom sprava (pod **G** mena GAJDZICA),

známka 6K - (4) – vpravo čiastočne prerušená zvislá časť zubka vo výške stredú nápisu APRÍL, na časti nákladu.

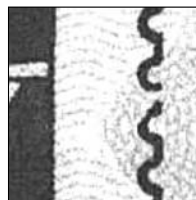
- **M 1 známka 6K - (1)** – 1 mm nad 2. písmenom **S** nápisu ČESKOSLOVENSKO biela škvrna, čiastočne zalíata farbou,
- ľavé meandre - (2)** – 2,3 mm vpravo od 1. meandra zhora šikmá čiara. ↓

- **Č 1 známka 6K - (1)** – medzi vežami a písmenom **L** nápisu ČESKOSLOVENSKO zvislá škvrna, v súťažích s modrou sa javí ako tmavšia škvrna.

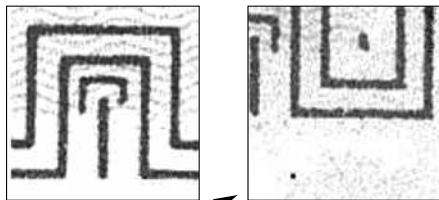
Kombinácia dosiek 222

- **SZ 2 známka 6K - (1)** – vpravo úplne prerušená zvislá časť zubka vo výške stredú nápisu APRÍL, →

- **M 2 pravé meandre - (1)** – vpravo, 5 mm od 4. meandra zhora zreteľný bod,

- **(2)** – vpravo, 12,3 mm od 6. meandra zhora bod, **dolné meandre - (3)** – v 7. meandri sprava kratšia (v závere tlaču i deformovaná) zvislica vpravo od strednej zvislej úsečky, ↓

- **(4)** – 1,5 mm pod 1. meandrom sprava malý bod, **známka 6K - (5)** – 0,6 mm nad 1. písmenom **O** nápisu ČESKOSLOVENSKO biela škvrna, na malej časti nákladu, ↓

- **(6)** – na hornej časti 2. písmena **S** nápisu ČESKOSLOVENSKO biela škvrna, čiastočne zalíata farbou, v prevažnej časti nákladu.

- **Č 2 známka 2K - (1)** – v hornom oblúčku číslice 2 hodnotového údajá slabý bod,
- **(2)** – na ľavej strane bieloho rámčeka znaku vo výške medzi prednými tlačami bod,
- červený nápis 1945 - (3)** – 0,5 mm nad hornou časťou číslice 1 slabý bod.

Farby sú označené skratkami: **SZ** – sivozelená, **M** – modrá, **Č** – červená.

(z podkladov autora spracoval -pem-)

Spojitosť štátneho sviatku – 17. novembra s TK

Trochu zložito sa mi hľadal vyhovujúci a vypovedajúci názov príspevku k tejto problematike a čo z nej vyplynulo pre ďalší vývoj aj z pohľadu cez TK.

Pod sviatkom 17. novembra mám na mysli jeden z piatich oficiálnych štátnych sviatkov Slovenskej republiky – Deň boja za slobodu a demokraciu. Tento štátny sviatok je v poradí posledný zo skupiny štátnych sviatkov v roku (predchádzajú mu ešte štátne sviatky – 1. január, 5. júl, 29. august a 1. september), pričom tento štátny sviatok bol vyhlásený podľa zákona 241/1993 Z. z. o štátnych sviatkoch, dňoch pracovného pokoja a pamätných dňoch v znení neskorších predpisov na počesť udalostí 17. novembra 1989 vo vtedy existujúcom Československu.

Nebolo to tak od začiatku, ale až od 15. novembra 2001, keď sa zákonom č. 442/2001 Z. z. ustanovilo, že tento pamätný deň sa mení na štátny sviatok.

Čím sa zapísal 17. november druhýkrát do histórie? Aký vplyv má na existenciu Slovenskej republiky? Stačilo by možno odpovedať krátko a výstižne – veľký.

Pôvodne to bola pokojná manifestácia študentov v Prahe pri príležitosti iného významu dňa 17. novembra (pozn. red. – píšeme o ňom v samostatnom článku).

Práve 17. novembra 1989 si mladí študenti chceli pripomenúť 50. výročie udalostí v Prahe v roku 1939. Pri tej príležitosti bol v predvečer výročia vydaný leták s výzvou zobrať si kvet a pochodom pripomenúť tieto udalosti na trase od Patologického ústavu na Albertove, cez Karlovo námestie, Štěpánsku ulicu do Opletalovej ulice, kde v parku pred Hlavnou stanicou bol plán položiť kvety a pietny akt ukončiť. K tomu však už nedošlo, pretože na Národní třídě bol študentský pochod vtedaj-

šími mocenskými zložkami násilne zastavený. Tak znie oficiálne deklarovaný začiatok československej zamatovej, či nežnej revolúcie, ktorú v tých dňoch obdivoval celý svet. Navonok voči svetu jej hlavným protagonistom sa stal Václav Havel (1936) – disident, politický väzeň, dramatik, ale predovšetkým prezident fakticky troch štátnych útvarov (obr. 1). Karta s nominálnou hodnotou 3 DM (1,53 eura) bola vydaná v Nemecku v novembri roku 2001 s platnosťou do decembra 2004. Privátna karta má označenie O 0148 a náklad je len 500 kusov.

Václav Havel bol najprv zvolený 29. decembra 1989 za posledného nekomunistického prezidenta Československej socialistickej republiky po 40 rokoch; po známej česko-slovenskej „pomlčkovej vojne“ na jar 1990 bol druhýkrát zvolený 5. júla 1990 za prezidenta spoločného federatívneho štátu Čechov a Slovákov, ale už pod názvom Česká a Slovenská Federatívna Republika. Z funkcie abdikoval 20. júla 1992. Treťkrát sa stal 26.

januára 1993 prvým prezidentom samostatnej Českej republiky. Jeho mandát mu vypršal 2. februára 2003. Václav Havel bol počas výkonu svojich funkcií vnímaný vnútorne politicky kontroverzne – a to nielen na Slovensku, ale aj v Čechách, popularitu mu znižovali viaceré kroky (bezbrehá amnestia, počty udelených milostí, podiel na konverzii zbrojárskeho priemyslu Slovenska, jeho súkromný život po smrti prvej manželky, či ďalšie jeho kroky).

Kredit si napriek tomuto udržal v zahraničí, pre západné krajiny zostal ikonou demokracie a boja za demokraciu „na východ od západných hraníc“, bol opakovane navrhovaný na Nobelovu cenu za mier. Stretával sa s najvýznamnejšími svetovými politikmi vtedajšej doby – príkladom môže byť jeho stretnutie

s dnes už zosnulým pápežom Jánom Pavlom II (obr. 2 na obálke). Prepaid-karta nominálnej hodnoty 50 Kč s termínom platnosti do januára 2003 bola vydaná v Českej republike v auguste roku 2001. Prepaid-karta mala priebežné číslovanie a náklad len 200 kusov, pričom je dôležité rozlišovať číslovač so sériou 050A... spolu so štyrmi číslami (od 1/200 do 9/200), čo je spolu 9 kusov, s piatimi číslami (od 10/200 do 99/200), čo je spolu 90 kusov alebo šiestimi číslami (od 100/200 do 200/200), čo je spolu 101 kusov.

Bliži sa 19. výročie štátneho sviatku dnes už dvoch samostatných krajín – Českej republiky a Slovenskej republiky. Deti splodené v tomto období sa dnes stávajú

dospelými a málokto z nich vedie o čo išlo a čo sa v skutočnosti udialo. To zostalo len v myšliach ich rodičov a nás starších, ktorí sme to zažili a dnes už vieme, že v mnohých prípadoch mohli byť mnohé veci vykonané aj inak – lepšie, spravodlivejšie, citlivejšie voči ľuďom.

Silne pozitívne emočné boli v počiatkoch mnohé veci – pád „železnej opony“, možnosť zrazu cestovať – mnohokrát aj bez víz (ak bolo za čo), sloboda slova, či náboženského vierovyznania, začiatok riešenia vlastnických vzťahov atď. S nimi však prišlo aj množstvo negatívnych vecí, s ktorými sme nemali predtým skúsenosti...

Keďže som chcel pôvodne uviesť spojitost medzi blížiacim sa štátnym sviatkom a TK, zosťahneme radšej pri tých pozitívach....! Mnohí máme v pamäti, s akou eufóriou sme prijímali informácie o strihaní ostatných drôtov, ktorými bola vtedajšia Československá socialistická republika obohraná okolo hraníc s Rakúskom a vtedajším západným Nemeckom. S veľkou slávou a za prítomnosti médií tak konali vtedajší ministri susedných vlád. Krásnou ukážkou je reprodukcia fotografie na TK niekedy zo začiatku decembra 1989. Na nej dominuje vlavo dlhoročný niekdajší šéf západonemeckej diplomacie (1974 – 1992), bývalý vicekanclár spolkovéj republiky Nemecka Hans-Dietrich Genscher (1927), jeden z architektov znovuzjednotenia Nemecka, ktorý je aj v súčasnosti medzinárodne uznávanou osobnosťou na domácej i zahraničnej politickej scéne, ako sa chystajú spoločne s bývalým disidentom, podpredsedom vlády a ministrom zahraničných vecí bývalej ČSFR Jiřím Dienstbierom (vpravo) odstrihnúť veľkými nožnicami ostatné drôty a otvoriť hranicu medzi obidvoma krajinami (obr. 3). Karta bola vydaná v Nemecku v máji roku

2003, s nominálnou hodnotou 1 euro, s platnosťou do júna 2006. Privátna karta má označenie O 020 a náklad je len 500 kusov.

Po relatívne krátkom čase sa bývalí nepriatelia a protivníci z vojenských zoskupení NATO a Varšavskej zmluvy postupne „stretli“ už len v NATO – Česká republika v roku 1999 a Slovenská republika v roku 2004.

Európa sa začala výrazne zjednocovať aj na poli hospodárskom a ekonomickom, nielen vojenskom. Prvého mája 2004 vstúpilo do Európskej únie naraz 10 krajín, predovšetkým z bývalých krajín tzv. „východného bloku“, naraz tam vstúpila nielen Česká republika, ale aj Slovenská republika. Toto masívne rozšírenie bývalej 15 člennej organizácie na 25 členov si môžeme pripomenúť na nemeckej TK (obr. 4). Karta bola vydaná

v Nemecku v máji roku 2004, s nominálnou hodnotou 1 euro, s platnosťou do júna 2007. Privátna karta má označenie O 021 a náklad je len 250 kusov.

Všetky tu prezentované nemecké privátne karty vyšli s rovnakým dizajnom zadnej strany TK v rozsiahlej extrémne nízkonákladovej sérii s podtextom „Deutsche Einheit – nemecká jednota, svornosť, celistvosť“ a vždy na pozadí s detailom vlajúcej nemeckej vlajky.

Vývoj a súžitie v politickej a hospodárskej oblasti medzi krajinami bývalého Západu a Východu však pokračoval a pokračuje „milovými krokmi“ ďalej – pred necelým rokom (december 2007) sa viaceré krajiny Východu, tzn. vrátane Slovenskej republiky stali členmi Schengenského priestoru, kde medzi členskými krajinami prakticky zanikla vnútorná kontrola hraníc. Výsledkom v praxi je skutočnosť, že napr. pri jazde autom si ani nemusíme všimnúť, že sme už v inom štáte – napr. aj pri prejazde zo Slovenskej republiky do Rakúska... A to sa slávnostne „strihali“ železné drôty na hraničiach medzi „povojnovými nepriateľmi“ len cca pred 19 rokmi...! Kto by bol vtedy predpovedal takýto vývoj? Aj to je výsledok „nežnej revolúcie“.

Záverom chcem vyjadriť presvedčenie, že aj Slovak Telecom, a. s., čoskoro vydá novú telefónnu kartu s už s vyznačenou novou menou – euro, ktorú začne Slovenská republika používať 1. januára 2009. Filatelisti a numizmatici už „v tomto majú jasno“ a vedia už, čo bolo, resp. čo bude pri tejto významnej príležitosti vydané.

(spracoval mj)

Prozatímní listek podací.		Poštovna:			
Věk	Cis.	Cena	Váha	Dobierka	Poplatek
		Kč h	g	Kč h	Kč h
Bal					
Barbety Maluska					
Barbety Peter					

Dočasný podací lístok čs. pošty použitý na poštovní Plavecký Štvtrok k balíku s hmotností 0,8 kg

části je priebežný priestor po celej dĺžke tlačiva a nápisom na ľavej strane Potvrdenka poštového. Opis lístka je podľa vyobrazenia v publikácii (1) str.141.

Maďarské tlačivo č. 491 Postaegynokségi feladovevény

Texty na podacom lístku sú vytlačené čiernou farbou na žltobieliom papieri. Úplne hore je miesto na uvedenie odosielateľa. Na ľavej strane hore je vytlačený znak maďarskej pošty vedľa neho dvojriadkový nápis Postai feladovevény, podacie číslo a druh podanej poštovej zásielky. Smerom dolu sa uvádzala adresa a miesto bydliska adresáta. Pod ním sú rubriky na uvedenie ceny, hmotnosti, dobierky a poplatkov. Napravo, v priestore oddelenom zvislou čiarou, sa dával odtlačok pečiatky poštovne a podpis prijímajúceho. Všetky predchádzajúce údaje sú v hrubo orámovanej časti. Vľavo dolu pod ním je číslo a názov tlačiva s odkazom na príslušný paragraf poštových predpisov. Opis tlačiva vychádza z vyobrazenia v publikácii (1) str.157. Podobné podacie lístky sa môžu vyskytnúť na území Slovenska zabranom Maďarskom v rokoch 1938 – 1945.

Slovenské tlačivo č. 6 Dočasný podací lístok

Texty sú ako v predchádzajúcich vyhotoveniach vytlačené čiernou farbou na sivobieliom papieri a hrubou zvislou čiarou sú rozdelené na dve časti. V ľavej časti hore je hrubo vytlačený názov tlačiva DOČASNÝ PODACÍ LÍSTOK. Pod ním je predtlač na druh zásielky a jej podacie číslo. Smerom dolu sú dve vybodkované čiary určené na napísanie adresových údajov príjemcu zásielky. V pravej časti je hore súvislý priestor na odtlačok pečiatky poštovne. Pod ním oddelené hrubou vodorovnou čiarou sú rubriky na uvedenie ceny, hmotnosti, dobierky, poplatkov a podpisu pracovníka poštovne, ktorý zásielku prevzal na poštovú dopravu. Podací lístok

má rozmery 180 x 50 mm. Na ulahčenie oddeľovania pravdepodobne z hárku má vľavo i hore (dolu) perforáciu. Na zadnej strane je trojriadkový text: Tento podací lístok je len dočasnou potvrdenkou o tom, že zásielka bola podaná / na poštovní. Platný podací lístok poštového úradu vyžiadať si na poštovní a dočasný / podací lístok vráťte. Údaj meny na tlačiva bol v Ks.

2. Podacie lístky cezpoľného doručovateľa a poštového strediska

Cezpoľný doručovateľ doručuje poštové zásielky do vonkajšieho doručovacieho obvodu, ktorého obvod spravidla určuje poštová služobňa nadriadená bežnej pošte. Tento doručovateľ prijíma poštové zásielky a poskytuje ďalšie služby v rozsahu určenom podľa miestnych podmienok. Príjem zapísanej zásielky potvr-

DOČASNÝ PODACÍ LÍSTOK		Poštovna			
Druh zásielky	Císlo	Cena	Váha	Dobierka	Poplatek
		Ks h	kg g	Ks h	Ks h
Smrtný list	86				
Barbety Peter					

Slovenské tlačivo č. 6 Dočasný podací lístok, ktorý bol použitý 21. augusta 1947 pošťou Motyčky k doporučenéj zásielke č. 86 pre adresáta v Bratislave. Lístok bol bežnou pošťou použitý z neznámeho dôvodu.

dzuje dočasnou potvrdenkou, ktorú odosielateľovi vymení pri najbližšej pochôdzke za definitívnu.

Poštové stredisko poskytuje poštové služby v obmedzenom rozsahu, prijíma a doručuje poštové zásielky do limitovanej sumy a hmotnosti. Zriaďovalo sa v miestach s menšími požiadavkami na poštové služby.

Čs. tlačivo č. 11-031 Prijímacia kniha cezpoľného doručovateľa a poštového strediska

Toto tlačivo je vytlačené čiernou farbou na bielom papieri a má úsporné vyhotovenie. Stred tvorí samotná podacia kniha s obojstrannou zhodnou tlačou. K tejto sú na oboch stranách pripojené podacie lístky. Údaje vyplnené na podacom lístku sa pomocou prepisu prenesú na samotnú podaciu knihu. Názov tlačiva sa nachádza iba na samotnej podacej knihe vľavo hore a jej číslo vľavo dolu. Napravo v hornej časti sa nachádza miesto na uvedenie doručovacieho rájónu číslo listu podacej knihy a mesiac a rok používania.

Evidenčná známka štátnej mincovne v Kremnici

V tomto roku si pripomíname 780. výročie založenia mincovne v Kremnici, ktorá svojou mincovou činnosťou patrí k najstarším podnikom tohto druhu s nepretržitou prevádzkou na území Slovenska.

Písal sa rok 1328, keď si uhorský kráľ Karol Róbert (1307 – 1342) pozval odborníkov – zlievačov kovov a minciarov zo slávnej Kutnej Hory, aby mu pomohli rozbehnúť mincovňu, v ktorej by sa razili zlaté a strieborné mince. Drahých kovov mal dostatok. Ťažili sa nielen v kremnických baniach, ale aj v okolitých oblastiach. Od tohto okamihu sa sláva Kremnice, zhmotnená do mincí, rozletela do sveta.

Činnosť mincovne je v súčasnosti pestrá. Okrem razby mincí sa podieľa aj na výrobe vyznamenaní, odznakov, žetónov, medailí, plakiet a iných výrobkov.

V tomto roku vnímame mincovňu s prechodom na novú menu – euro – ktorá nastúpi 1. januára 2009. Mincovňa už začala s razbou nových euromincí v nominálnej hodnote 1, 2, 5, 10, 20 a 50 centov a 1 a 2 eurá. Postupne k nim pribudnú aj pamätné a zberateľské mince.

Keď hovoríme o produkcii kremnickej mincovne, je málo známym faktom, že pre svoju osobnú potrebu razila aj evidenčné známky. Je prirodzené, ak podnik pracujúci s financia-

mi a s drahými kovmi má podchytenú evidenciu výpožičiek aj prostredníctvom známok (výpožičky, napríklad kľúče od rôznych prevádzok), prípadne aj evidenciu zamestnancov podniku. Podmienkou na vydanie evidenčnej známky bolo, že musela byť vyrazená tak, aby ju nemohli sfaľšovať, prípadne, aby sa nedala vyrobiť mimo podniku.

V tomto krátkom príspevku predkladám čitateľom jednu zo vzácných a zriedkavých evidenčných známok kremnickej mincovne.

Na líčnej strane je v poli zobrazený raziaci stroj – balancier, pod ktorým je značka autora, žiaľ, neidentifikovateľná. Okolo nápis zhora nadol: ŠT. MINCOVNĽA KREMNICIA. V hornej časti je vyrazený otvor na zavesenie.

Na rube známky je v poli umiestnená kruhová výseč so zrezanou hornou a dolnou časťou, kde je dodatočne vyrazené číslo: 41. Autenticitu známky potvrdzuje značka mincovne, ktorá je umiestnená vľavo od vyrazeného čísla a tvorí ju veľké písmeno K v kruhu.

Znáмка sa datuje do 40. – 50. rokov 20. storočia a jej vzácnosť môže súvisieť so skutočnosťou, že nielen razba, ale aj evidencia mohla patriť k utajovaným skutočnostiam.

Anton Fiala

Ešte spomienky na septembrovú oslavu zberateľstva

Z rozhovorov s mnohými priamymi účastníkmi septembrového (12. až 14. 9.) spojenia 11. medzinárodného veľtrhu Sběratel a Svetovej výstavy poštových známok Praga 2008 vyplýva jednoznačný záver: išlo o doteraz najväčšiu a najúspešnejšiu akciu v histórii zberateľstva. Bránami výstavníka v pražských Holešovičiach prešlo za tri dni vyše 45 tisíc návštevníkov (obr.)! Rovnako boli obliehané priestory zaplnené 250 obchodníkmi, výstavné priestory filatelistických skvostov a stánky poštových správ, medzi ktorými nechýbala Slovenská pošta.

Nech žije 12. ročník veľtrhu Sběratel v septembri 2009. (jj)

Známka a známková grafika (20)

Onedlho bude aj na slovenských známkach nominálna hodnota uvedená v eurách, znak € sa objaví nielen ako skratka meny, ale v jednom prípade dokonca ako dominantný motív na známke. Označenie Sk z našich známok pomaly odchádza, dokonca vo vydavateľskej praxi sa vlastne už stáva minulosťou.

Hárček na počesť Karola Plicku, spoločné vydanie s Českou republikou, je poslednou emisiou, ktorá uzatvára dlhý rad známok s označením nominálnej hodnoty v Sk. I keď je pravdou, že aj ďalšie emisie, ktoré ešte vyjdú do konca roka, budeme platiť v slovenských korunách, ale skratka meny sa v zobrazení ich výplatnej hodnoty neobjaví. Platnosť týchto emisií na rozdiel od tých „korunových“ nebude obmedzená koncom roka 2009.

Emisia Karol Plicka bude mať nezvyčajne krátku poštovú platnosť, ale to je iba jeden z dôvodov, prečo ju môžeme považovať za zaujímavú. Najmä z výtvarného hľadiska ju vnímame ako významnú. Môžeme hovoriť,

a Miloš Ondráček – autor rytín.

Emisia teda predstavuje interdisciplinárnu spoluprácu vo vzťahu fotografia – kresba – rytina, čo je samo osebe zaujímavé. Dôležitejšie však je, že výsledkom spolupráce troch umelcov tvoriacich v odlišných výtvarných médiách je pôsobivé umelecké stvárnenie vysokej estetickej a hodnovernej dokumentárnej úrovne. V Kállayovej výtvarnej koncepcii vzniklo dielo, ktoré ctí estetiku známkového tvorby, rešpektuje tak výtvarné, ako aj utilitárne poštové požiadavky, buduje na grafickom výraze charakteristickom pre

niekdajšiu československú známkovú tvorbu a pretvára ju v duchu postmoderných tendencií do podoby súčasnej komorne čítanej grafiky. Rytina Miloša Ondráčka potvrdzuje tieto hodnoty. Tak aj výtvarná stránka súhlasne s tematickým zameraním na významnú československú osobnosť spája spoločne s Českou republikou vydanú známku. Je príkladnou reprezentáciou osobnosti a diela etnografa Karola Plicku, nielen reprezentáciou slovenského ľudového umele-

k é h o

prejavu, ktorému venoval nesmiernu pozornosť, ale aj reprezentáciou umenia známkového grafiky.

Emisia je dôstojným završením celej známkového produkcie, ktorá je nominálne viazaná na korunovú menu, a to tak na niekdajšiu korunu československú, ako aj na súčasnú slovenskú korunu. V intervale platnosti korunovej meny slovenskí výtvarníci sa zhostili úlohy vytvárať známkovú grafiku

Autogramiáda autorov na pražskom výstavisku

ako špecifickú výtvarnú disciplínu na reprezentatívnej úrovni porovnateľnú v medzinárodných súvislostiach.

Antónia Paulinyová

Operence – spoločníci človeka

ĎATEĽ VEĽKÝ

Mláďatá mnohých vtákov sa liahnu slepé, samé si neveďia obstaráť potravu. Dospelé ich krmia tak, že im dávajú potravu do hltana. Zarádujeme ich medzi krmivé vtáctvo. V hniezde ostávajú dlhší čas pokiaľ nie sú operené, schopné udržať sa na konároch stromov a postarať sa o potravu. Mláďatá nekrmivého vtáctva sú pomerne dobre vyvinuté, takže skoro po vyliahnutí sú schopné opustiť hniezdo. Napríklad hrabavé vtáctvo a niektoré vodné vtáctvo. Aj o nekrmivé mláďatá sa matka alebo obaja rodičia starajú určitý čas, vodia ich, strážia a pomáhajú hľadať potravu. Mláďatá hlucháňa, dropa a kačic vodí iba samica. Mláďatá nekrmivých vtákov postupne rýchlo dorastajú, ich telo pokrýva najprv páperie a neskôr aj krycie perie. Spočiatku ich ešte aj rodičia prikrmujú a po prvých skúšobných letoch sa osamostatňujú. Pohlavne dospievajú v rozličnom veku. Po dosiahnutí pohlavnej zrelosti sa u niektorých vtákov prejavuje viditeľný pohlavný dimorfizmus, teda samček sa niektorými znakmi odlišuje od samičky.

Ďateľ veľký (*Dendrokopos major* L. čelad' Picidae) je veľký ako drozd čierny, asi 23 cm. Hlavu má samec i samica sfarbenú do čiernej, čelo je hnedasté. Samček má za hlavou červenú škvrnu. Od zobáka smerom na prsia sa samičke i samčekovi ťahá čierny pás. Druhý pás lemuje hornú časť krku. Chrbát a krídla sú čierne, na krídlach sú biele škvrny. Lopatky a lica sú biele. Stredné chvostové perá sú čierne, na krajných prevládajú hnedobiele priečne pásy. Bruško je špinavobiele, koniec bruška a spodné chvostové perá sú červené, nohy špinavosivé. Zobák je tmavosivý a oči červené.

Ďatle veľké žijú v Európe, v miernom pásme Ázie

a v severnej Afrike. Obývajú lesy všetkých typov, žijú v sadoch i záhradách, na rovinách i vo vrchoch. Ďateľ veľký rád loží po kmeňoch stromov a prehliada ich z každej strany. Typický je jeho vrodenný prejav prudko a rýchlo klopať zobákom na suché konáre s dobrou rezonanciou. Živí sa hmyzom, jeho larvami a kuklami, ktoré vyberá zo štrbín stromov. Pováčšine sú to lesní škodcovia. Na jeseň a v zime, keď už má nedostatok živočišnej potravy, sa živí semenami borovic a smrekov, žaludmi, bukvicami a bobuľami. Na jar a v lete sú to lykožrúty, fúzače, húsenice a iné. Hniezdi v dutinách

stromov, ktoré si vydobávajú obaja partneri. Dutinu vytesávajú v rôznej výške od dvoch do šiest metrov. Každý rok vytesávajú novú dutinu, niekedy používajú aj starú. Hniezdna dutina je asi 30 cm hlboká, na dne hniezda má len drobné triesky. Usadí sa aj v umelých búdkach. Samica znáša päť až šesť

bielych lesklých vajíčok, na ktorých sedia obaja rodičia 12 až 13 dní. Mláďatá v hniezde krmia asi tri týždne.

Podrad Ďatlov má niekoľko charakteristických znakov. Majú bohaté tvrdé operenie. Kormidlové perá krajného páru sú krpaté, ostatných desať sa prispôbujú funkcii podpierať telo zachytené a visiace na kôre stromu. Zobák má tvar predĺženého kužela zakončeného ostrou, dlátovitou, vertikálne postavenou hranou. Nohy sú krátke, mocné, dva prsty sú obrátené dopredu a dva dozadu. Na prstoch sú silné a veľmi ostré pazúry. Ďateľ veľký patrí medzi užitočné a chránené vtáctvo.

Ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*) farbou a veľkosťou pripomína Ďatľa veľkého, od ktorého sa líši chýbajúcim pásom rozdeľujúcim biele líca od bielych bokov krku. Tým vzniká na oboch stranách hlavy široké biele pole siahajúce od koreňa zobáka na boky krku. Ďateľ hnedkavý žije v Rusku, na Zakarpatskej Ukrajine, v štátoch bývalej Juhoslávie, Bulharsku, Turecku a v severovýchodnej časti Arabského polostrova. Spôsob života má rovnaký ako Ďateľ veľký.

Jozef Solár

Spoločné vydania (6)

25. výročie pontifikátu sv. otca Jána Pavla II.

Známy s týmto názvom vydali 20. marca 2003 ako spoločné vydanie dve krajiny, Poľsko a Vatikán. Spoločné vydanie tvorí až 26 známok.

Pápež Ján Pavol II. patrí k najväčším osobnostiam v celej ľudskej ére. Narodil sa 18. mája 1920 vo Wadowiciach ako Karol Józef Wojtyła v kráľovskej rodine ako tretie dieťa (sestra zomrela hneď po narodení a brat lekár v roku 1932). V tom čase Karol študoval na gym-

mimoriadne aktívne zúčastňoval na zasadnutiach, prácach a záveroch II. Vatikánskeho koncilu. V tom čase niekoľkokrát navštívil Svätú Zem a podieľal sa na zmierení Nemcov a Poliakov. V roku 1967 sa stal kardinálom. Stal sa členom, podpredsedom, aj predsedom viacerých konferencií, synod, komisií,...

Medzitým cestoval po svete, Taliansku, aj Poľsku a zúčastňoval sa na rôznych kongresoch na šírenie mieru, kresťanstva... V roku 1977 sa stal členom rady generálneho sekretariátu Synody biskupov a 16. 10. 1978 bol zvolený za 264. pápeža a prijal meno Ján Pavol II. V čase pontifikátu urobil 104 zahraničných ciest do 129 krajín, 146 ciest po Taliansku, navštívil takmer všetky rímske farnosti, pretože každý pápež je zároveň aj rímskym biskupom. Napísal desiatky kníh a tisícky príhovorov. Dostal 11 čestných doktorátov. Blahorečil a kanonizoval vyše 1 800 ľudí, teda viac ako všetci ostatní pápeži dokopy. Vysvätil viac ako 500 biskupov, arcibiskupov a kardinálov, pokrstil vyše 1 500 ľudí, mal vyše 1 000 audiencií s predstaviteľmi štátov a ešte viac s veriacimi pútnikmi. Zúčastnil sa desiatok svetových dní mládeže, chorých, pokoja, masmédií...

Pápež Ján Pavol II. zomrel 2. apríla

2005 vo Vatikáne po dlhom boji s Parkinsonovou chorobou, ku ktorej sa pridružili ešte ďalšie ochorenia. Rozlúčiť sa s ním prišlo viac ako 2 milióny ľudí a pochovali ho 6 dní po smrti v podzemí Baziliky sv. Petra vo Vatikáne. Ján Pavol II. bol najväčším zástancom ekumény medzi kresťanmi, oživil kresťanstvo u mladých, nadviazal kontakty s predstaviteľmi iných monoteistických náboženstiev, zasadal za pád komunizmu a integráciu týchto krajín do modernej a vyspelej Európy, vyzýval na ukončenie konfliktov po celom svete, zmodernizoval Katechizmus, ktorý okamžite prekonal okrem Biblie všetky knihy v počte vydaných a predaných kusov.

Ale vráťme sa ku známkam. 25 z 26 známok je v hárčeku rozmerov 144 x 192 mm a každá zo známok má rozmery 33,5 x 24 mm na šírku. Na okrajoch hárčeka sú nápisy 25. VÝROČIE PONTIFIKÁTU SV. OTCA JÁNA PAVLA II., SPOLOČNÉ VYDANIE POĽSKA A VATIKÁNU a TOTUS TUUS, čiže celý tvoj, čo bolo heslo pápeža Jána Pavla II. V rohoch hárčeka je pápež-

náziu v rodnom meste, od roku 1938 na Filozofickej fakulte Jagelonskej univerzity v Krakove Polonistiku. Tam sa stal členom tajného divadla a stretával sa s ľuďmi, ktorí natrvalo sformovali jeho osobnosť. V roku 1940 začal pracovať v kameňolome, aby sa vyhol deportácii, neskôr v chemičke Solvay. V tom čase bol v organizácii Unia, ktorá sa snažila chrániť Židov. Od roku 1942 navštevoval Teologickú fakultu už spomenutej univerzity a v roku 1946 bol vysvätený za kňaza. Už vtedy viacmenej plynule ovládal okrem poľštiny ešte ďalších 9 jazykov, medzi nimi aj slovenčinu. V rokoch 1946 – 1948 bol na štúdiách v Ríme, kde získal licenciát a stretol sa s pápou Piom, ktorý v ňom spoznal budúceho veľkého pápeža, ktorý zahynie rukou atentátnika.

Po návrate do Poľska získal titul doktor a vyučoval na Jagelonskej univerzite a neskôr na Katolíckej univerzite v Lubline ako docent etiky. V roku 1958 sa stal pomocným krakovským biskupom a v roku 1963 krakovským arcibiskupom. Od roku 1962 do roku 1965 sa

ský erb. Známky sú zoradené po piatich, v piatich radoch. Na každej z nich je významná udalosť v každom roku pontifikátu pápeža. Na každej známke je pravý alebo ľavý farebný pás, na ktorom je rok (od 1978, do 2002) pod ktorým je opäť pápežský erb. Samotný obraz známky (fotografia) je doplnený názvom štátu a hodnotou známky v bielej, alebo čiernej farbe. Nominálna hodnota všetkých vatikánskych známok je 0,41 eura a poľských 1,20 zlotého.

Na prvej známke je fotografia z 16. 10. 1978 zachytávajúca začiatok pontifikátu sv. Otca na balkóne Baziliky sv. Petra, 2. známka zachytáva 1. návštevu pápeža v Poľsku z 2. 6. 1979, kde počas sv. omše na námestí Víťazstva vo Varšave, zazneli slová „Nech zostúpi duch Tvoj a obnoví tvárnosť zeme, tejto zeme“. 3. známka zobrazuje návštevu Francúzska z 31. 5. 1980, kde sa pápež stretol s mládežou na štadióne Parc des Princes v Paríži. Na 4. známke je zachytený atentát na sv. Otca z 13. 5. 1981, ktorý urobil Turek Mehmet Ali Agca. Na 5. známke je návšteva Fatimy v Portugalsku presne o rok neskôr, teda 13. 5. 1982, kde sv. Otec podakoval za svoju záchranu a zasvätil svet Matke Cirkvi Márii. Fotografia na 6. známke zachytáva sv. Otca ako otvára Sväté Dvere, čo symbolizuje začiatok Svätého roku Vykúpenia, čo vychádza zo slov Ježiša „Ja som brána. Ak niekto vojde cez mňa bude vykúpený (spasený)“. 7. známka zachytáva pápeža s talianskym prezidentom S. Petrinim 2. 6. 1984, keď počas talianskeho národného sviatku sa obaja stretli v prezidentskej rezidencii paláci Quirinale. Na 8. známke je zachytený pápež na Medzinárodných dňoch mládeže v Ríme (30. – 31. 3. 1985). Na 9. známke je sv. Otec na návšteve synagógy (13. 4. 1986), ako vôbec 1. pápež. 10. známka zachytáva pápeža na začiatku Mariánskeho roka 6. 6. 1987, ktorý trval do 15. 8. 1988. 11. známka zobrazuje pápeža na príhovore v Štrasburgu v európskych inštitúciách, kde hovoril o európskej integrácii (8. – 11. 10. 1988). 12. známka zobrazuje stretnutie pápeža s prezidentom ZSSR M. Gorbačovom 1. 12. 1989, ktorého výsledkom bolo nadviazanie diplomatických stykov medzi Vatikánom a ZSSR. Na 13. známke je pápež zobrazený na návšteve v Guinei – Bissau 28. 1. 1990, kde sa stretol s chorý-

mi na malomocenstvo. 14. známka zobrazuje pápeža na synode biskupov 28. 11. – 14. 12. 1991. Na 15. známke sv. Otec predstavuje Katechizmus katolíckej cirkvi, ktorý je oficiálnym výkladom katolíckej náuky a viery. Na 16. známke je zobrazený modliaci sa pápež za mier na Balkáne a v Ázii (10. 1. 1993). 17. známka zobrazuje celebrovanie omše pápežom v obnovennej Sixtínskej kaplnke 8. 4. 1994. Na 18. známke je pápež zobrazený počas návštevy OSN v New Yorku 5. 10. 1995. 19. známka zobrazuje pápeža počas 1. návštevy (21. – 23. 6. 1996) zjednoteného Nemecka pred Brandenburskou bránou v spoločnosti kancelára H. Kohla. 20. známka zobrazuje návštevu sv. Otca v Sarajeve 12. – 13. 4. 1997, v popredí je torzo Kristovej sochy z križa, ktoré zostalo po bombardovaní. Na 21. známke je pápež na návšteve Kuby spolu s kubánskym prezidentom F. Castrom a deťmi (21. – 26. 1. 1998). 22. známka zobrazuje začiatok Jubilejného roka 24. 12. 1999, keď pápež otvoril Sväté Dvere. Na 23. známke je pápež zobrazený počas Svetových dní mládeže v Ríme 15. – 20. 8. 2000. 24. známka zobrazuje koniec Jubilejného roka 6. 1. 2001, keď pápež zatvára Sväté Dvere. Posledná 25. známka zobrazuje pápeža na návšteve v talianskom parlamente. Hárček bol vytlačený ofsetom v náklade 800 tisíc kusov pre Poľsko a 250 tisíc kusov pre Vatikán v tlačiarňi Cartor vo Francúzsku podľa návrhu M. Olivieriho a F. Guarniera.

Súčasťou spoločného vydania je aj známka vytlačená na striebornej fólii, či skôr platničke, ktorá má dookola zúbkovanie. Symbolizuje strieborné jubileum pápeža na Petrovom stolci. Rýdzosť striebra je 925/1000, zo zadnej strany je nalepená samolepiaca páska. Znamka má rozmery 30 x 35 mm na výšku a zobrazuje portrét pápeža s pápežským erbom. V Poľsku bola v platnosti len do konca roka 2003, teda 10 mesiacov. Hrúbka známky sa udáva 1 mm, ale nie je to pravda, do tejto hrúbky sa ich zmestí určite aj 7 – 8, možno viac. Nominálna hodnota poľskej známky je 10 zlotých a vatikánskej 2,58 eura. Znamka sa predáva v špeciálnej minibálke s názvom emisie a pápežským erbom. Bola vytlačená bielou sieťotlačou v talianskej tlačiarňi E. Senesi v náklade 200 tisíc kusov pre Vatikán a 360 tisíc kusov pre Poľsko podľa návrhu M. Olivieriho a F. Guarniera.

-dn-

Praotec zvitkových známok alebo skôr ako Tokajský priepich

Prvé poštové známky Rakúskeho cisárstva boli vydané 1. júna 1850 a boli platné v rámci vtedajšieho

Obr. 1 – známka hodnoty 9 Kreuzer použitá 25. júna 1850 na pošte vo Viedni

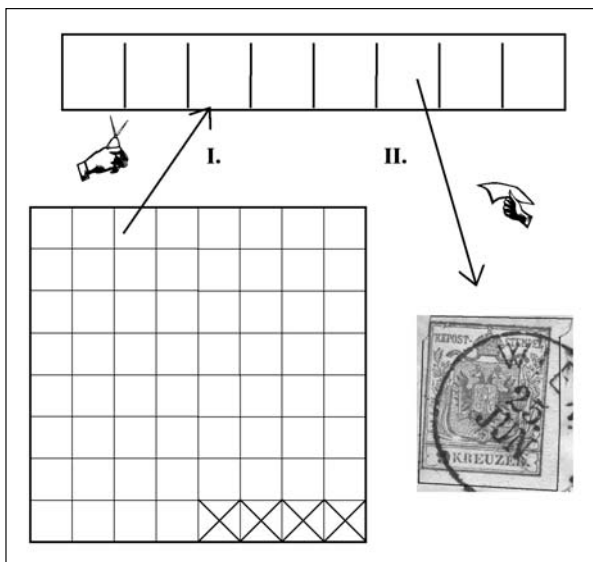
územného usporiadania aj na našom území. Známky boli distribuované v hárkoch v usporiadaní 8 x 8 polí so 60 známkami a štyrmi tzv. Ondrejskými krížmi [1]. Hoci odvtedy ubehlo už 158 rokov a štúdiu I. emisie sa venovalo množstvo práce, môžeme ešte aj dnes objaviť zaujímavé fakty poštovej histórie.

Vlastné oddeľovanie známok z hárku sa realizovalo strihaním, a preto sa toto vydanie známok označuje ako strihané alebo nezúbkované. Veľkosť známky (spolu so započítaním priemerných okrajov známky) 20 x 24 mm bola relatívne malá (užšia ako palec), čo spôsobovalo problémy s manipuláciou s vopred nastrihanými známkami z hárku. Postupne odstrihnutú známku uchytiť, navlhčiť jej lep a prilepiť ju na list bez toho, aby sa nenaťahovali prsty, je asi nemožné. Na porovnanie priemerná veľkosť strihanej známky z emisie Hradčany 1918 je 31 x 27 mm, čo je o 75 % viac plochy známky. Problém manipulácie so strihanými známkami sa najviac prejavil asi na najzaťaženejšej Viedenskej pošte. Na obr.

1 je známka hodnoty 9 Kreuzer použitá 25. júna 1850 dokladujúca zaujímavý postup tamojšieho poštového úradníka, ktorý si na tú dobu zaujímavým spôsobom uľahčil a zrychlil prácu.

V I. etape prípravy nastrihal vodorovné pásy po 8 známkach a následne ich zvisle nastrihol zospodu. Potom pri frankovaní poštových zásielok (II. etapa) mu stačilo manipulovať s pásikom známok a postupne ručne odtrhávať potrebný počet známok pri ich lepení na zásielku (obr. 2). Strihaná časť známky je na obr. 2 zvýraznená hrubšou čiarou, tenšou čiarou je označená odtrhávaná časť známky. Ľavý horný roh je zatrhnutý až po okraj známky, pravý je predĺžený až po okraj susediacej známky. Poštový úradník vo Viedni tak predbehol o celé 2 roky svojho kolegu na pošte v Tokaji, ktorý na uľahčenie oddeľovania známok použil priepich medzi známkami vo vodorovnom aj zvislom smere (od októbra 1852 do polovice roka 1854, [1]). V obidvoch prípadoch išlo síce o súkromnú aktivitu, ale zrejme poštových zamestnancov.

V princípe vidíme určitú podobnosť so zvitkovými známkami, ktoré sú po dĺžke pásu známok strihané a naprieč pásu predpripravené na ľahšie oddeľovanie

Obr. 2 – jednotlivé etapy oddeľovania známok

(obyčajne perforáciou papiera známok). Preto môžeme považovať pásy známok opísané v tomto článku za akéhosi praotca zvitkových známok. Vlastní niektorý zo zberateľov dvoj- alebo viacpásku takto upravených známok? Možno ďalší dôkaz tejto teórie poskytli exponáty na medzinárodnej výstave poštových známok WIPA 08, ktorá sa konala koncom septembra vo Viedni.

Asi jediný dôvod, prečo sa zachoval tento nesporene zaujímavý doklad poštovej prevádzky (aj napriek nižšej kvalite známky) je skoré použitie známky (25. deň od vydania I. emisie) na skladanom liste dokumentujúcom svojím obsahom použitie v roku 1850. Ďalšími dôležitými pomocnými znakmi použitia v roku 1850 je jednokr-

hová denná pečiatka Viedne a známka I. typu svetlo-modrá vytlačená na ručnom papieri. Jednokruhové pečiatky boli zavedené iba na najväčších poštových úradoch, a to iba niekoľko mesiacov pred vydaním prvých známok v júni 1850 [2].

Radomil Květon

Použitá literatúra: [1] Dr. U. Ferchenbauer: Österreich 1850-1918, Spezialkatalog und Handbuch, Wien 1990. [2] E. Mueller: Handbook of Austria and Lombardy-Venetia Cancellations on the Postage Stamp Issues 1850, 1858-59, 1860-61, 1863 and 1863-64, Printed and Bound in Austria, 1961

Aj zberatelia figúrok z kinder-vajčiek majú čo zbierať

Na tohtoročné leto pripravila firma Ferrero dve zaujímavé a netypické sady. Tým potešila jedného zberateľa figúrok (z čokoládových vajčiek).

Prvou novinkou je séria desiatich figúrok Bugs Bunny, ktorá je v športovom duchu. Kačiatko úspešne zvláda rolu brankára, kocúr je už unavený z večného surfovania, zajáčik zasa jazdil celý deň na koliečkových korčuľach a zlý kojt sa preháňa na plachetnici. Ďalšia figúrka káčatka jazdí na skateboarde a káčer tiež surfuje. Je to sada celkom vydarených figúrok. Farby sú veľmi pestré, figúrky sa lesknú a tvorcovia dokonale zvládli aj postoje figúrok. Väčšina športovcov sa skladá z viacerých dielov – čo je trend firmy Ferrero v posledných

rokoch. Tým sú figúrky po zberateľskej stránke zaujímavé, pretože často sa stáva, že neopatrným zaobchádzaním sa niektoré diely môžu poškodiť alebo stratiť. Séria vyšla v Nemecku.

(Jan a Tomáš Svobodový
zo stránky www.sberatel-ksk.cz)

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Sedemnásty september bol opäť smutným dňom pre bratislavskú i slovenskú filateliu. Vo veku nedežiatých šesťdesiatin (*23. 11. 1948, Horná Kráľová) navždy odišiel známy zberateľ, funkcionár, organizátor a publicista **Ing. František Martinka**. Filatelia mu učarovala začiatkom sedemdesiatych rokov, spočiatku v podobe umeleckých diel na známkach. Neskôr si zamiloval celiny Československa a Rakúsko-Uhorska, priateľil sa i s aerofilateliou a zaujímal sa tiež o jazykový vývoj názvov slovenských obcí na poštových pečiatkach. Jeho exponáty celín a aerofilatelie sme mohli vidieť na početných výstavách. Významné bolo i jeho funkcionárske pôsobenie v zväzových orgánoch. Bol dlhoročným

predsedom Mestského výboru ZSF v Bratislave, členom ÚV ZSF, pracoval v Komisii čs. známky, aerofilatelie a poštovej histórie. Svoje profesionálne skúsenosti ekonomá vo vydavateľstve SPN a Slovenská kniha využíval na podporu zväzových publikačných aktivít, najmä pri vydávaní Filatelistických statí. K 5. výročiu emisnej činnosti Slovenskej pošty sa autorsky podieľal na publikácii Poštová známka a Slovensko a jeho zásluhou uzrela svetlo sveta v reprezentatívnej forme. Podieľal sa aj na organizovaní mnohých bratislavských filatelistických výstav, na Dunajfíle 1995 a Slovensku 2002 predsedal organizačným výborom. Jeho neprehliadnuteľná statná silueta nám bude na výmenných schôdkach a iných filatelistických akciách chýbať.

Ing. M. Bachratý

Slováci v silách OSN na Cypre – UNFICYP

(United Nations Force in Cyprus)

Ostrov Cyprus spolu s ďalšími ostrovmi východného stredomoria vďaka svojej polohe je pre strategické ciele európskych mocností v stálej pozornosti od začiatku 19. storočia. Ovládnuť Cyprus sa snažilo Grécko od roku 1929. Tieto ambície na ovládnutie ostrova prejavilo aj Turecko. Keďže ostrov bol do roku 1960 kolóniou Veľkej Británie, musela plniť úlohu mediátora medzi EOKA (Národná organizácia cyperských bojovníkov) a organizáciou VOLKAN (Turecká podzemná nacionalistická organizácia).

Tripartitná konferencia vo februári 1959 v Zürichu dospela k záveru, že Cyprus nemá byť zjednotený s Gréckom, ani rozdelený medzi Grécko a Turecko, ale sa má stať samostatným štátom. S výsledkami rokovaní boli na konferencii v Londýne oboznámení arcibiskup Makarios III. a Fadil Kücük. Následne bola ustanovená dočasná vláda. Za prezidenta bol neskôr zvolený arcibiskup Makarios III. Koncom júla 1960 sa konali parlamentné voľby a 16. augusta 1960 došlo k vyhláseniu Cyperskej republiky.

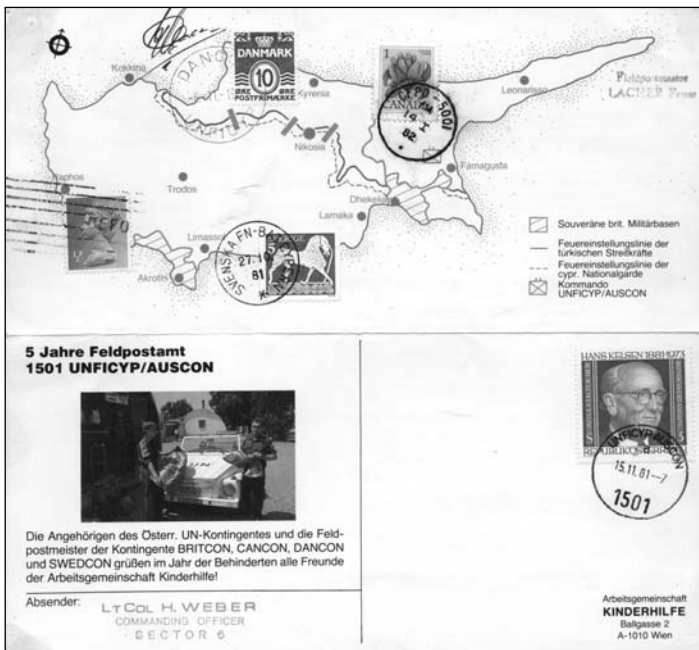
Pre neštandardné ustanovenia cyperskej ústavy došlo v roku 1963 k ústavnej kríze, ktorá prerástla do ozbrojených zrážok medzi cyperskými Grékmi a Turkami.

Na žiadosť Cyperskej republiky sa vo februári 1964 začala otázka Cypru zaoberať aj BR OSN, ktorá svojou rezolúciou č. 186 zo 4. 3. 1964 vyslala na Cyprus zbor UNFICYP.

V Grécku došlo v roku 1967 k prevratu. Operácia na Cypre sa začala 15. júla 1974 protimakariovským pučom, ktorý vyvolali grécki dôstojníci Cyperskej národnej gardy a príslušníci organizácie EOKA2. Pri puči bol zvrhnutý prezident Makarios III. a miesto neho bol dosadený bývalý člen EOKA Nikos Sampson.

Týmto krokom otvoril aténsky režim Turecku široký priestor na uplatňovanie jeho záujmov na Cypre. Dňa

20. 7. 1974 sa na SV pobreží Cypru pri Kyrenii vylodili turecké oddiely, 14. 8. 1974 sa začala operácia ATTILA, keď turecké vojská v sile 40 tisíc mužov zaútočili a za

Pečiatky PP v misii UNFICYP Dánska DANCON UNFICYP, Kanady CFPO-5001, Veľkej Británie CFPO, Švédska SVENSKA FN-BAT CYPERN a Rakúska UNFICYP AUSCON 1501a 15. 11. 81.

dva dni obsadili severnú časť Cypru s rozlohou 37 % územia ostrova. Attilova línia pretína ostrov od západu na východ v dĺžke 180 km a prechádza aj hlavným mestom Nikóziou.

V novembri 1974 prijalo VZ OSN rezolúciu č. 3212 na vyriešenie cyperského problému, ako je rešpektovanie suverenity a integrity Cyperskej republiky a na urýchléné stiahnutie všetkých cudzích ozbrojených síl z Cypru.

Turecká strana 13. 2. 1975 vyhlásila separatistickú Tureckú federatívny štát Cyprus (Turkish Federal State of Cyprus). Predstaviteľ tureckej komunity na Cypre R. Dektas jednostranne vyhlásil 15. 11. 1983 tzv. Severocyperskú tureckú republiku. Tento stav trvá doposiaľ,

Aerogram s kašetom SLOVCON-u s OVS HQ UNFICYP Nicosia 13. 8. 2007

i keď rokovania o zjednotení Cypru prebiehajú vzhľadom na členstvo Cyperskej republiky v EÚ a v eurozóne a Turecko robí kroky na prijatie do EÚ.

V silách OSN na Cypre sa od roku 1964 zúčastnili Austrália, Bolívia, Brazília, Chile, Paraguay, India, Kanada, Fínsko, Írsko, Holandsko, Slovinsko a Rakúsko. Slovensko je v misii UNFICYP na základe uznesenia Národnej rady SR č. 1372 z 10. 5. 2001. Slovensko-maďarský kontingent SLOVHUNCON má dve slovenské a jednu maďarskú rotu. V SLOVCON-e sú aj dvaja príslušníci chorvátskych OS. Slovensko po prvýkrát v histórii velí v jednom z troch sektorov misie, v sektore 4, ktorý Slovensko prevzalo od Rakúska. Veliteľstvo práporu sa nachádza v meste Famagusta, kde kemp nesie meno M. R. Štefánika. Dňom 31. 1. 2005 došlo k zníženiu počtu príslušníkov SLOVCON-u z pôvodných 280 príslušníkov na súčasný stav 196 osôb. Sektor I majú na starosti OS Argentíny a sektor II Veľká Británia. Veliteľstvo misie UNFICYP je v Nikózií, kde pôsobia aj Slováci.

Na velení SLOVCON-u sa od roku 2001 do roku 2008 vystriedali pplk. Milan Kováč, pplk. Štefan Faix, pplk. Ivan Hirka, pplk. Martin Bačko, pplk. Jaromír Kameníšťák, pplk. Jaroslav Schönnický, pplk. Juraj Varga.

V tejto misii našli široké uplatnenie aj profesionálne vojačky OS SR mjr. Ingrid Tomeková, mjr. Ingrid Karásková, kpt. Andrea Ižariková, kpt. Dana Keselícová, npor. Silvia Csontosová, npor. Ivana Lakotová, npor. Andrea Furiková, por. Júlia Oravcová a niektoré ďalšie.

V misii UNFICYP od roku 1964 do roku 2004 zahynulo 173 osôb. Dňa 8. 6. 2004 na následky zranenia zomrel rtm. Miroslav Hruška a v r. 2008 slob. Alexander Šimkovič.

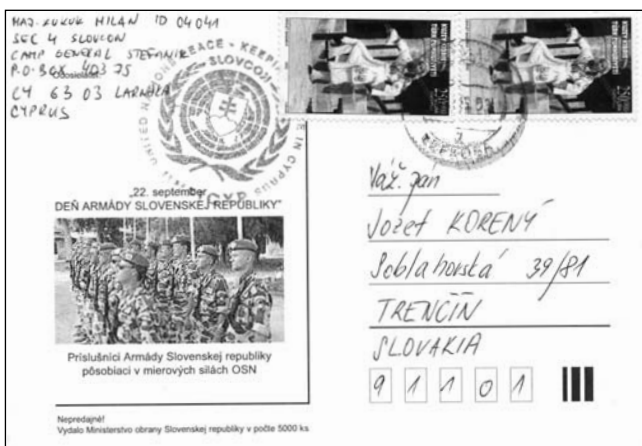
Na odosielanie pošty mali niektoré štáty v misii UNFICYP zriadené poľné pošty. Napr. DANCON-

UNFICYP, SVENSKA FN-BAT CYPERN, CFPO 5001, CFPO, UNFICYP AUSCON.

Príslušníci SLOVCON-u odosielať poštu z mesta LARNACA P. O. BOX 40375, alebo z Nikózie, kde je misiou používaný OVS UNFICYP P. O. BOX 21642 NICOSIA-CYPRUS.

Slovenské listové zásičky sú označované kašetmi modrej farby SLOVCON UNFICYP UNITED NATIONS PEACE-KEEPING FORCE IN CYPRUS, SLOVAK CONTINGENT SLOVCON UNFICYP a PYLA-PLATON SLOVCON 2.COY.

Cieľom misie je zabrániť obnoveniu bojov medzi cyperskými Grékmi a Turkami, zabezpečiť dodržiavanie prímeria medzi znepriatelenými stranami a prispieť k obnove a udržaniu práva a poriadku na ostrove. Hlavná úloha spoločnej jednotky SLOVHUNCON je udržiavanie prímeria na čiarach zastavenia paľby opozičných síl, zamedzenie opätovného vypuknutia konfliktu a prispievanie k návratu situácie do normálnych podmienok.

Poštový lístok s kašetom SLOVCON-u a s frankatúrou Severo-cyperskej tureckej republiky

Príslušníci ženijnej jednotky SLOVCON-u plnia úlohy aj pre OS Argentíny v Sektore I a pre OS V. Británie v Sektore II, a tiež zabezpečujú údržbu inžinierskych sietí na HQ v Nikózií.

Jozef Korený

Pramene a literatúra: 1. The blue Beret, UNFICYP - Nicosia, Cyprus. 2. Kováč, Milan Ing.: Slovenská republika a voj. operácie NATO, EÚ, OBSE a OSN. Vojenská osвета 2/2007 – Trenčín. 3. Korený, Jozef: Slovenské modré baret v službe mieru, Trenčín 2007. 4. Korený, Jozef, Žiak, Jozef: Od Kórey po Cyprus. Obrana č. 25/2001.

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

Vážení čitatelia,

pri vyhodnocovaní septembrového kola súťaže sme konštatovali, že vyvrcholil dovolenkový efekt, keď celkový počet vašich hlasov býva pravidelne najnižší. Nemožno však vylúčiť, že menší počet hlasov spôsobilo aj trochu iné zameranie otázok, pretože sa snažíme reagovať aj na aktuálne udalosti a medzi nimi je prechod na euro tou najvýznamnejšou. Keďže sa dotkne každého z nás a zároveň sa prejaví aj v oblasti nášho záujmu, predpokladali sme, že otázky nemôžu robiť problémy. Možno viacerí z obavy nesprávnej odpovede ani svoj hlas neposlali. V tejto súvislosti pripomíname, že do žrebovania zaraďujeme vždy **všetkých** súťažiacich.

Výťažstvo v tomto kole si (tradične) odniesol príspevok o známkovej grafike. Spomienka na prvú povojnovú svetovú výstavu EXPO 58 zabodovala na druhom mieste, malá škola filokartie na treťom. Zberateľské state o histórii malého ostrova v Tichom oceáne zaujali ako štvrté. Operence, stabilne umiestňujúce sa v popredí, získali piatu priečku. Pôsobenie našich vojakov v misii OSN bodovalo na mieste šiestom. Poštová história je siedma. Bodovalo spolu 15 príspevkov (v predchádzajúcom kole 16).

Počet vašich odpovedí vo vyhodnocovanom kole sa zastavil na čísle 42 a za všetky ďakujeme.

Hlasý vo vyhodnocovanom kole boli rozdelené tak, že príspevky na prvých šiestich miestach získali 76 % všetkých vašich hlasov.

■ Vyhodnotenie 9. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky, okrem jedného, správne identifikovali všetci súťažiaci – vyobrazený bol detail známky T2 50 g (č. 394) Kytica, z emisie Blahoprajná známka, vydaná 14. 2. 2007.

2. otázka – „Uveďte najmenej dve známky s rovnakým charakteristickým prvkom, o aký prvok ide a v ktorom roku boli vydané?“ opäť priniesla dve skupiny odpovedí; prvá sa týkala námetu kytica, druhá, aktuálnejšia, novému prvku – nominálnej hodnote vyjadrenej symbolom T2 50 g. Keďže ide o prvú známku s novým prvkom, ktorý zároveň umožňuje použitie takýchto známok aj po skončení platnosti našich známok s nominálnou hodnotou v Sk, chceli sme upriamiť pozornosť na túto skutočnosť. Pomer hlasov bol však taký, že približne polovica čitateľov uviedla kytice a kvety a druhá polo-

vica ďalšie známky so symbolom nominálnej hodnoty („večné známky“).

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v septembrovom čísle Zberateľa najviac páčil), vaše hlasy (23) udelili prvé miesto **A. Paulinyovej** za 19. časť seriálu **Známk a známková grafika**. Druhé miesto za 16 hlasov patrí **R. Klímovi** za príspevok **Polstoročie od Svetovej výstavy EXPO 1958**. Tretia priečka (15 hlasov) patrí **A. Urminskému** za druhú časť **Malej školy filokartie**. **Z. Raduškoví** za rozprávanie o **Pitcairnových ostrovoch (Zberateľské state)** za 13 hlasov patrí štvrtá priečka. Na piatej s 12 hlasmi je **J. Solava** za ďalšiu časť seriálu o **Operencoch, spoločníkoch človeka – Včelárik zlatý**. Šieste miesto za 10 hlasov získal **J. Korený** za príspevok **Slováci v pozorovateľskej misii OSN UNDOF 1998-2008**. Siedma priečka za 9 hlasov patrí **D. Evinicovi** za **Vysvedčenia z gymnázií z rokov 1936-1946**. Napokon ôsmu priečku (po 8 hlasov) si podelili D. Nirka za štvrtú časť seriálu **Spoločné vydania – SAPOA 2004** a **J. Čtvrtečka** za rozlíšenie **Košického háčeka (VI)**.

Ďalšie hlasy (1 až 3) súťažiaci priznali ešte ďalším šiestim príspevkom.

Výhercami deviateho kola VII. ročníka súťaže sú **Jozef Solava** z **Nitrianskeho Pravna**, (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 250 Sk) a **Anton Vasil, Nižný Hrušov** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 150 Sk). Srdečne blahozeláme!

■ 11. – novembrové KOLO SÚŤAŽE

Do 11. kola 7. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej slovenskej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola známka vydaná?

2. otázka znie: Akú výplatnú hodnotu má známka a dokedy je platná? Akú ďalšiu službu ňou možno vyplatiť?

3. otázka znie: Napište troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v novembrovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame do **30. novembra 2008**. Za účasť v súťaži ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede, ohlasy pripomienky a názory.

Redakcia

FIRMA ZBERATEL®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske mýto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 02 44 250 149, 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEL®

Kliknutím na titulyk úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme

**ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍČ,
CELISTVOSTÍ**

**A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL**

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk; www.filatelia-album.sk

ERVO

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch
(prítláče, príležitostné poštové ☺ a strojové príležitostné ☹)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poštové
materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympijské
hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál
na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore
majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,
0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk
Po – Pia: 10.00 – 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

známky, mince, bankovky,

staré pohľadnice a vyznamenania

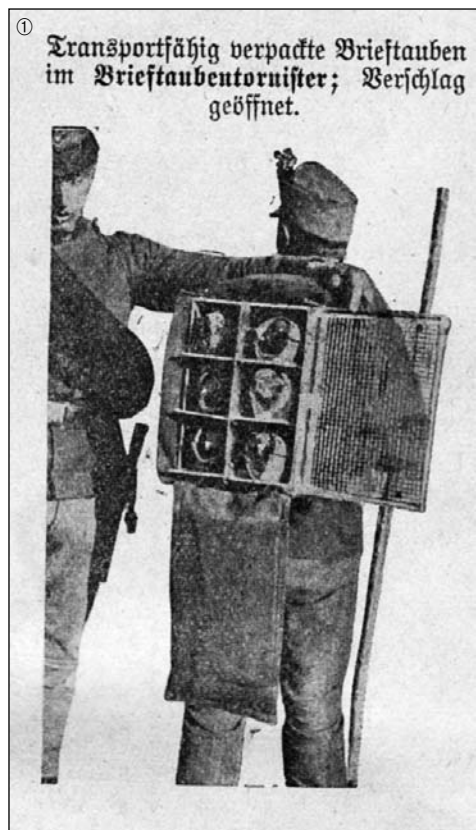
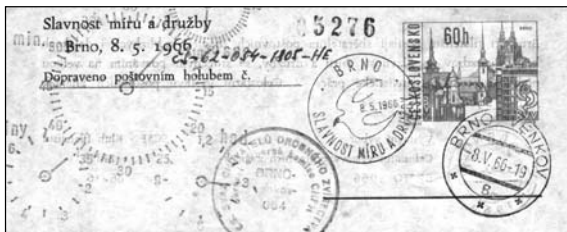
Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

Pošta a holuby

Holubia pošta je v povedomí mladších zberateľov zapísaná skôr ako atrakcia, ktorá sa občas koná pri niektorých filatelistických podujatiach a v zhmotnenej forme ju poznajú ako osobitný druh celín – tzv. pigeongramy. V našich zemepisných šírkach sú známe zo Svetovej výstavy Praga 1962, z výstavy Brno 1966, na Slovensku boli vydané k výstave v Nitre (2003) a v roku 1996 ako pozdrav účastníkov trnavskej Kalokagatie OH Atlanta. Už menej známe je, že holubiu poštu využívali na prepravu písomných správ (pošty) v starších dobách, a to najmä vtedy, keď bolo znemožnené pozemné spojenie, hlavne počas vojnových konfliktov. Rakúsko-uhorská armáda mala dokonca vo svojej organizačnej štruktúre začlenené tzv. Stanice poštových holubov (Brieftaubenstationen). Poštové holuby

boli využívané na prepravu depeší, najčastejšie vyhotovených fotografickým zmenšením, uložených v hliníkovej kapsuli a upevnených na nohe holuba. Na miesto ich

vypustenia sa holuby prepravovali v špeciálnych plecniakoch (nem. Tornister – obr.1). Letová rýchlosť holubov bola 40 – 60 km/hod., v noci však nelietali. Zásielky vojakov, slúžiacich na týchto staniciach, ktoré majú príslušnú útvarovú pečiatku a boli odoslané prostredníctvom poľnej pošty, sa vyskytujú veľmi vzácnne a sú obľúbeným zberateľským objektom.

Strategickú hodnotu poštových holubov v prípade vojnovom konflikte si uvedomovali mnohé štáty a pamätali na to aj vo svojom zákonodarstve, ktorým upravovali chov poštových holubov, ich registráciu a využitie. Tak napr. v Rakúsko-Uhorsku bolo ošetrené aj to, že ani počas mieru sa nesmeli konať cezhraničné preteky poštových holubov, pretože za vojny by mohli byť nacičené poštové holuby zneužitá na prepravu správ do cudziny.

Isté náznaky o úmysle využitia poštových holubov na vojenské účely som zachytil aj na Slovensku v období po r. 1939. V návrhu vládneho nariadenia z r. 1939, ktorým sa dopĺňajú a opravujú predpisy o poštových holuboch, sa v § 1 píše:

- (1) každý chovateľ poštových holubov musí byť členom (miestneho) spolku chovateľov poštových holubov.
- (2) Každý (miestny) spolok chovateľov poštových holubov je povinný prihlásiť sa za člena Združenia spolkov chovateľov poštových holubov na Slovensku.
- (3) Združenie spolkov chovateľov poštových holubov zriadi oblastné ústredie v sídlach vyšších veliteľstiev (Trenčín, Banská Bystrica, Prešov).

V § 3 sa určuje spôsob číslovania vojenských a nevojenských poštových holubov .

Je zrejme, že povinnosti uvedené v ods. 1 a 2 pod § 1 mali za cieľ dôslednú evidenciu chovateľov i poštových holubov, odsek 3 zabezpečoval previazanosť s armádnymi zložkami, ktoré zrejme mohli v prípade potreby a za určitých okolností kontrolovať chovateľov,

alebo aj skonfiškovať poštové holuby pre využitie v armáde. Chovateľ mal pre každého oficiálne chovaného poštového holuba vydaný „Preukaz o vlastníctve poštového holuba opatreného krúžkom“ (obr. 2). Je to

kartička z hrubšieho kartónového papiera rozmerov 73 x 55 mm s vyznačenými znakmi, ktoré mali byť na krúžku: písmeno S spolu s dvojkrížom na trojvrší symbolizovalo Slovensko, dvojčísle vedľa rok vyliahnutia holuba. Písmeno pred poradovým číslom holuba (mohlo byť A až T) označovalo miestny spolok chovateľov. Kartička má modrú riadkovú podtlač s textom „Sdruženie spolkov chovateľov pošt. holubov na Slov.“

Nie je mi známe, či boli poštové holuby použité v Slovenskej armáde v r. 1939 – 1945, avšak aj keby k tomu skutočne došlo, doklady by sa hľadali veľmi ťažko. Na korešpondencii vojakov Slovenskej armády sa z dôvodu utajenia nesmeli uvádzať názvy jednotiek a správy prepravené holubmi by sa dali zrejme iba ťažko identifikovať. A tak zrejme iba opísaný preukaz je pripomienkou čias, keď sa aspoň teoreticky rátało s týmto, z dnešného pohľadu archaickým, spôsobom prepravy správ.

M. Bachratý

Pomocné pečiatky

Prídavné alebo pomocné pečiatky slúžia pošte na vyznačenie rôznych poznámok, súvisiacich s prepravou zásielky – napr. druh zásielky (doporučená, prioritná, kedysi expresná), spôsob podania (Z poštovej schránky) a ďalšie. Sú vítaným sppestrením zbierky tak poštovohistorickej, ako aj teritoriálnej, pokiaľ sa nachádzajú na celistvosti, vyplatenej zaujímavou frankatúrou. Niekedy nastáva aj súbeh viacerých pečiatok na jednej celistvosti, ako to často býva napr. na vrátených alebo doposielaných zásielkach, prípadne zásielkach do alebo z cudziny.

Zvláštnej obľube a pozornosti zberateľov sa tešia menej obvyklé, resp. len ojedinele sa vyskytujúce pomocné pečiatky, prípadne v kombinácii s rôznymi služobnými pečiatkami pošty. Taký prípad je na pripojenom obrázku. Odosielateľ v roztržitosti zabudol na pripravenú a už ofrankovanú zásielku (podľa výšky frankatúry bola zrejme určená do mimoeurópskej krajiny) napísať adresu prijímateľa a takto neúplnú ju vholil do poštovej schránky. Prirodzene, triediaca linka na pošte Bratislava 022 ju vylúčila z ďalšieho spracovania, pretože ju nebolo kam odoslať. To však nebránilo pošte Bratislava 022 známkou opečiatkovať ručnou pečiatkou (dátum nečitateľný), hoci okrem

vrátenia zásielky žiadnu inú prepravu (tobôž za hranice) nevykonala. Zásielku označila riadkovými pečiatkami VYBRATÁ ZO SCHRÁNKY, Zásielka došla bez adresy, odtlačkom dátumovky 2. MÁJ 2008 a rukopisnou poznámkou SPÄT. Manipuláciu so zásielkou potvrdila

(podľa pripojenej služobnej pečiatky) vedúca zmeny vo výpravni uzáverov tranzit na pošte Bratislava 022. Keďže odosielateľ uviedol na zadnej strane svoju adresu, zásielka mu bola vrátená a nemusela merať cestu do trnavskej úložne. Domnievam sa, že odosielateľ mohol po doplnení adresy a preškrtnutí niektorých pečiatok zásielku opäť podať, neurobil však tak a ponechal si ju ako zaujímavosť. (IBM)

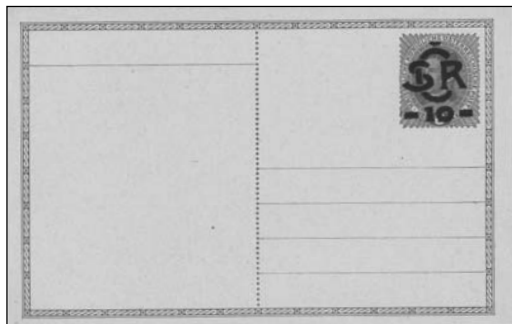
Československé celiny v roku 1918

V Zberateľovi č. 10/2008 R. Klíma pripomenul 90. výročie vzniku Československej republiky na základe analýzy politických dokumentov a spoločenských súvislostí. Táto udalosť sa prirodzene, okrem iného, odrazila aj v poštovej prevádzke, najmä vydaním nových poštových cienín.

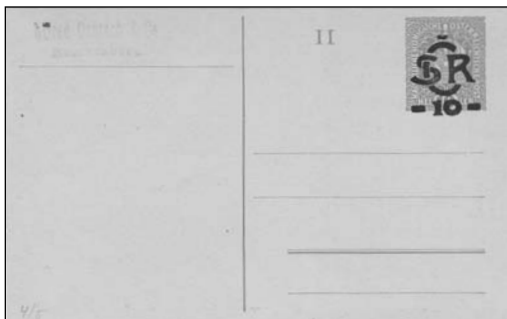
V povedomí filatelistov je zafixovaný predovšetkým dátum 18. decembra 1918, kedy boli vydané prvé československé známky, na ktorých sa prvýkrát objavil aj názov Slovensko.

Ako je všeobecne známe, za dátum vzniku Československa sa považuje 28. október 1918. Od tohto dňa poštové známky a celiny bývalého Rakúsko-Uhorska použité na území nového štátu sa považovali za predbežné známky a celiny Československa. Dátum prvého dňa republiky patrí medzi vyhľadávané filatelistické materiály. Vela pečiatok s týmto dátumom sa nezachovalo, ale napriek tomu sa v rôznych aukciách táto pečiatka na poštu prešlých celistvostiach čas od času objaví. Nebýva to však spravidla lacná záležitosť. Vzácné sú však aj iné celistvosti z tohto obdobia. Ako príklad môžem uviesť jednu vzácnu rakúsku celinu dofrankovanú známkami Hradčian s dátumom 18. 12. 1918, ktorá sa vlni predala v jednej českej aukcii za viac ako 130 tisíc českých korún.

Ako celinár chcem však upozorniť, že známky Hradčian neboli prvými poštovými ceninami novovzniknutej Československej republiky. Už 10. decembra 1918 boli vydané prvé československé celiny. Išlo o rakúske poštové lístky – jednoduché a dvojité – s portrétom cisára Karola, ktoré boli pretlačené tzv. veľkým monogramom

„ČSR – 10 –“ (obr. 1). Rovnako boli pretlačené aj rakúske poštové lístky (jednoduché a dvojité) s obrazom cisárskej koruny (obr. 2). Náklad týchto poštových lístkov bol malý, a preto v čistom i použitom stave chýbajú

väčšine zberateľov. Neskôr, 29. 12. 1918 boli pretlačené ešte poštové lístky s portrétom cisára Karola tzv. malým monogramom. Pre úplnosť treba povedať, že nedopatrením bolo pretlačených aj niekoľko kusov poštových lístkov s portrétom cisára Františka Jozefa I., ktoré boli v tom čase už neplatné. Všetky pretlačené lístky s portrétom FJ I. sú doteraz známe iba v použitom stave.

Vzhľadom na spôsob pretlaču uvedených poštových lístkov – knihtač – existuje na nich značné množstvo technických chýb, ktoré sú podrobne opísané v odbornej literatúre, najmä v katalógoch celín. To vytvára možnosť špecializovaného zbierania, vrátane rôznych foriem použitých lístkov, spravidla dofrankovaných známkami Hradčian.

Napriek tomu, že zbieraniu celín Československa sa venujem niekoľko desiatok rokov, priznám sa, že žiadny z uvedených poštových lístkov s dátumom prvého dňa vydania nevlastním. Nespomínam si ani, že by bol v minulosti ponúkaný v nejakej aukcii. Osobne som ho videl iba raz v živote v exponáte jedného nemeckého vystavovateľa s pečiatkou poštového úradu Reichenberg (Liberec). To by mohlo nasvedčovať skutočnosti, že pretlačené poštové lístky boli v deň vydania distribuované už aj na mimopražských poštách. Napriek tomu musím konštatovať, že aj lístkov s dátumom dní bezprostredne nasledujúcich po dni vydania je relatívne málo. Ide teda o vzácnu celistvosť, ktorá by určite našla svoje finančné vyjadrenie na niektorej z aukcií. Platnosť všetkých uvedených poštových lístkov sa skončila 14. 10. 1919.

Zaujímavosťou je, že história sa zopakovala aj po druhej svetovej vojne. Zatiaľ čo za deň vydania košických poštových lístkov sa považuje dátum 6. marec 1945, známky košického vydania majú v katalógoch uvedený dátum až 26. marca 1945.

Josef Sobihard

17. november patrí študentom od roku 1941

Už 67 rokov patrí 17. november spomienke na odpor vysokoškolských študentov proti totalitnej moci v období 2. svetovej vojny. Podnetom na jeho vyhlásenie boli udalosti jesene 1939 vo vtedajšom Protektoráte Čechy a Morava.

Okupácia historických českých území nemeckými vojskami vyvolala v uliciach Prahy 28. októbra 1939 demonstráciu na oslavu vzniku Československa. Pri bitke medzi demonštrantami a políciou, keď boli použité aj strelné zbrane, bol zabitý mladý robotník Václav Sedláček. Medzi trinástimi ťažko zranenými obeťami bol tiež študent medicíny Univerzity Karlovej Jan Opletal, ktorý o dva týždne nato zomrel.

Smrť kolegu na následky zranení vytiahla 17. novembra 1939 do ulíc stovky vysokoškôľakov bez rozdielu príslušnosti k fakulte alebo škole. Chceli sa s ním pochodom mestom dôstojne rozlúčiť pred pohrebom v dedinke Lohota na Morave. Potýčky s políciou a nemeckými vojakmi trvali celý deň a ich následky boli tragické. Špeciálne nemecké komandá SS a SD prepadli vysoké školy a internáty v Prahe, Brne a Příbrame. Bez súdu bolo okamžite popravených deväť ľudí a viac než 1 200 študentov odviekli do koncentračného tábora Sachsenhausen-Oranienburg. O tejto bleskovej akcii rozhodol vodca Adolf Hitler o deň skôr, 16. novembra v Berlíne.

Pri príležitosti druhého výročia uzatvorenia českých vysokých škôl a odvečenia študentov do koncentračných táborov sa v Londýne zišli delegácie študentov 26 národov pod záštitou prezidenta Dr. E. Beneša a exilovej československej vlády. V slávnostnom vyhlásení stanovili 17. november za Medzinárodný deň študentstva.

„My, študenti Veľkej Británie, všetkých jej domíní a Indie, Severnej a Južnej Ameriky, Sovietskeho zväzu, Belgicka, Československa, Francúzska, Grécka, Číny, Holandska, Nórska, Poľska, Juhoslávie a všetkých slobodných krajín, aby sme si uctili pamiatku popravených

a umučených študentov, ktorí ako prví zdvihli svoj hlas na znamenie odporu proti nacistickým utlačovateľom v roku 1939, vyhlasujeme 17. november za Medzinárodný deň študentstva. Nie je pre nás iba dňom, keď študenti celého slobodného sveta vzdávajú poctu svojim mŕtvym kolegom z Československa a všetkým tým, ktorí trpia stále vo väzniciach a koncentračných táboroch, avšak tiež dňom, keď si pripomíname a budeme stále pripomínať ideály, pre ktoré títo študenti trpeli a stále trpia“, uvádza sa vo vyhlásení.

V roku 1942 na zasadnutí medzinárodného študentského zhromaždenia International Students Assembly vo Washingtone v USA bol 17. november potvrdený a znovu vyhlásený Medzinárodným študentským dňom, a to za účasti delegátov študentov 50 národov. Tento mohutný washingtonský zjazd bol jednou z najvýznamnejších študentských akcií počas 2. svetovej vojny. Prislo k tomu aj rozhlasové posolstvo k 17. novembru prezidenta USA Franklina Delana Roosewelta.

Nezná alebo Zamatová revolúcia – udalosti, ktorými sa 17. novembra 1989 začal koniec totalitnej éry vtedajšej Československej socialistickej republiky. Začalo sa to spomienkovou slávnosťou pražských študentov k 50. výročiu Sedemnásteho novembra 1939. Brutálny policajný zákrok proti účastníkom v Prahe vyvolal rozhorčenie verejnosti a protestné akcie: okupačný štrajk na vysokých školách v Československu, ku ktorému sa pripojili herci všetkých divadiel.

V oboch prípadoch sa študenti postavili proti totalitnej moci. Generácie študentov v roku 1939 a 1989 nemali žiadnu skupinovú ideológiu, ale mimoriadne je práve ich prepojenie so záujmami celku a identifikácia s hodnotami, na ktorých stála myšlienka demokratickej a humannej štátnosti.

R. Klíma

RECENZIE

Ivan Tvrđý: Historický vývoj názvov poštových služobní na Slovensku, vydala Slovenská filatelistická vedecká spoločnosť, Košice, vydanie prvé, 256 strán, náklad 100 ks.

Publikácia si kladie za cieľ záujemcom o poštovú históriu priniesť informácie o tom, ako sa vyvíjali názvy poštových služobní na území dnešnej Slovenskej republiky. Na začiatku organizovaného poštovníctva na našom území môžeme hovoriť o poštových staniach, ktoré slúžili najmä ako preprahacie stanice a až postupne pribúdali funkcie priamo súvisiace s expedíciou pošty. Vznikali na základných diaľkových trasách poštových spojov, najmä na trasách Viedeň – Bratislava – Košice – Kľuč – Sibiu a Pešť – Ostrihom – Žilina – Bohumín. Tieto diaľkové trasy nepokrývali celé územie, preto v miestach, cez ktoré neprechádzali, vznikali listové zberne pre najbližšie poštové stanice.

Keďže nie vždy sa dá určiť, kedy ide o listovú zberňu a kedy už o poštovú stanicu, publikácia tieto služobne nerozlišuje. Taktiež nezachytáva prechod poštových stanic na poštové úrady.

Oficiálne označenie poštový úrad platilo do 60. rokov minulého storočia, kedy sa prijal názov pošta a toto označenie sa používa aj v recenzovanej publikácii, pričom na rozlíšenie sa používajú skratky **Pú** (pošta) a **Po** (poštovňa).

Poštovne boli služobne v malých obciach, kde by zriadenie pošty bolo nerentabilné. Na základe zmluvného vzťahu medzi poštou a fyzickou osobou poštovnía poskytovala vymedzené poštové služby. Bola podriadená vyúčtovaciemu poštovému úradu (v publikácii sa uvádza za názvom poštovne v zátvorke). Poštovne boli v priebehu 50. rokov postupne zrušené.

V polovici 90. rokov boli experimentálne otvorené tri poštovne, ktoré však nespĺnili očakávania a boli zrušené. Neskôr boli na podobnom princípe ako poštovne na miestach zrušených pôšt otvorené tzv. Pošty – Partner. K 31. 12. 2004 bolo zriadených 25 takýchto miest.

Aj z jazykového hľadiska je vývoj názvov veľmi zau-

jímavý. V počiatočnom období sa vyskytujú názvy najmä latinské, neskôr nemecké, ale aj poslovenčené. Maďarčina sa začala presadzovať až v 19. storočí. Ako sa menil pravopis, tak sa menili aj názvy. Na prelome 19. a 20. storočia sa trikrát menili zložené názvy (napr. Nagy-Szombat – Nagy Szombat – Nagyszombat). Po vzniku Československa sa používali pôvodné názvy a až v roku 1920 prišlo k hromadnému premenovaniu pôšt, a to návratom k historickým názvom, prekladom alebo poslovenčováním maďarských názvov. V oblastiach s maďarskou menšinou nad 20 % boli názvy dvoj- jazyčné slovensko-maďarské. Ďalšie úpravy názvov sa uskutočnili v roku 1929, keď boli zmenené názvy podľa

nového pravopisu poplatného vtedajšej politike jednotného československého národa.

Po vzniku Slovenského štátu v roku 1939 sa veľa názvov opäť vrátilo k slovenskému pravopisu. Názvy v maďarskom zábore 1938 sa vrátili k pôvodnej podobe pred rokom 1919 v novom pravopise. Pošty v druhom zábore 1939 boli pričlenené k oblasti Karpátalja a mali názvy dvoj- jazyčné maďarsko-rusínske.

V roku 1948 došlo k ďalšiemu premenovaniu najmä na juhu Slovenska. Po prijatí novej ústavy v roku 1960 sa z názvov pôšt vypustili všetky prvky cirkevného charakteru. Rozsiahlejšiu zmenu zaznamenala aj reorganizácia bratislavských pôšt k 1. januáru 1982.

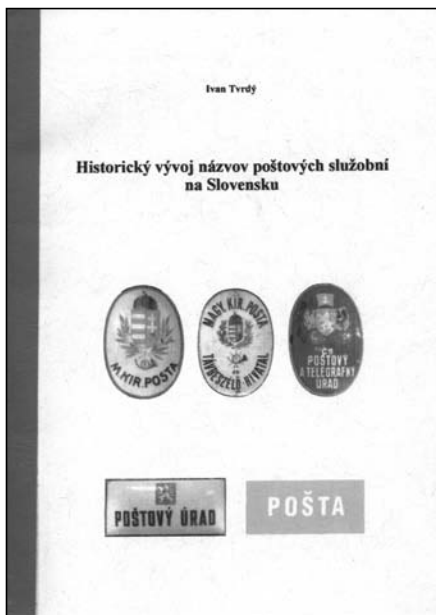
Pošty boli podľa administratívnych územných celkov rozdelené na päť obvodov. Za zmenu sa považuje aj pridelenie poštových smerovacích čísiel v roku 1973, ktoré sa stali súčasťou názvu.

Všetky tieto zmeny v prehľadnom abecednom usporiadaní spolu so zoznamom súčasných pôšt a s ich PSČ zachytáva uvedená publikácia, ktorá sa určite stane významnou pomôckou záujemcom o poštovú históriu. Ďalším záujemcom umožní identifikovať historické názvy obcí a zistiť aj ich dnešnú podobu.

Vysvetľujúci úvod je tiež v maďarskom a nemeckom jazyku.

Vydanie tejto publikácie významne obohacuje pôvodnú filatelistickú literatúru.

(-pem-)

ČO PÍŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 10/ 2008

Úvod čísla tvorí prvá časť príspevku J. Weissensteina o slovenských poštových lístkoch z obdobia oslobodzovania a po oslobodení v roku 1945, v ktorom na základe oficiálnych dokladov vysvetľuje niektoré doteraz nepublikované skutočnosti súvisiace s poštovými lístkami, v tom čase vydanými. Znalecká hliadka F. Beneša je pokračovaním príspevku z májového čísla o falzifikátoch zúbkovania známok ČSR I. O najslávnejšej známke sveta v príspevku Mysterium modrého Mauritia pútavo píše V. Houška. W. Baldus v desiatej časti príspevku Filatelistické svedectvá – známky revolúcie, o známkach z prechodných období zmien štátnych režimov, navštívil Egejské ostrovy. O známkach zo zbierky L. Krejčířa na výstave Praga 2008 píše F. Beneš. Z poštovej histórie je 53. pokračovanie príspevku F. Beneša st. Malá zastavení na ceste filatelie a čs. poštovní správy. Štrnástou časťou sa venuje emisiám známok a poštových lístkov z 20. rokov minulého stor. Výstavu Praga 2008 hodnotí L. Brendl, predseda jej medzinárodnej jury. Z oblasti námetovej filatelie J. Horák pripomína a filatelisticky ilustruje 100. výročie „Plechové Lízinky“ – zrodenie automobilov Ford. Za LOH 2008 v Pekingu sa filatelisticky obzrel a obrazovo dokumentoval J. Petrásek. Odtlačky výplatných strojov ako nielen filatelistický materiál približuje a vyobrazuje J. Rubišar.

V čísle sú tiež informácie o novinkách Českej pošty, o nových známkach vo svete, inzercia a kratšie príspevky. V rubrike odbornej literatúry je recenzia nových katalógov Michel (Európa 2008/2009, Celiný Európy do roku 1960, Zámorie).

■ MERKUR REVUE č. 4/ 2008

Štvrté číslo odborného časopisu pre filateliu, numizmatiku a notafiílu sa začína príspevkom J. Kypasta a M. Štefeka o pečiatkach na Tešínsku – august 1920. J. Škaloud si všima hodnotu 75 h Hradčany 1918 – tlačové dosky s číslom 7 v tvare prevrátenej dvojky. O revolučných pretlačiacich na známkach z rokov 1944 – 1945 píše Z. Koupal. V znaleckej hliadke J. Kračmar píše o falzifikátoch známky Hradčany 15 h so zmiešaným zúbkovaním a známkach s pretlačou PČ 1919. Spomienky R. Fischera na nevydané hárčky pokračujú druhou časťou – o „prezidentskom“ hárčku L. Svobodu, v ktorých uvádza mnohé, doteraz neznáme skutočnosti. Filatelistický trh záveru jarnej sezóny 2008 mapuje V. Dražan. Z. Fritz spracoval dávnejšie (1997) uverejnený článok nášho známeho filatelistu P. Hallona v časopise Naše

Zámorie, v ktorom na podklade historických skutočností vysvetľuje vznik Skalického (Blahovho) vydania z roku 1918 a známky označuje ako riadne revolučné vydanie pre územie, ktoré spravovala Dočasná čs. vláda na Slovensku. O svetových výstavách Izrael 2008 a EFIRO 2008 píše L. Brendl. Z. Raduška publikuje príspevok o histórii a súčasnosti Gibraltaru. V tradičných rubrikách je oznam o nových známkach Českej pošty, Slovenskej pošty, informácia o výstave Nitrafila 2008 a recenzia druhého dielu odbornej publikácie Ocelotisk z plochých desek – poštovní známky a aršíky 1953 – 1960.

■ Sv. GABRIEL 3 (52) – 2008

Úvod bulletinu Spoločenstva zberateľov filatelistických materiálov s kresťanskou tematikou na Slovensku informuje o akciách, ktoré sa uskutočnili ako sprievodné akcie výstavy Nitrafila 2008 a o XIII. svetovom kongrese Weltbund St. Gabriel v Nitre, na ktorom bol predseda Spoločenstva Ján Vallo zvolený za predsedu Weltbund-u. O dojmach z Nitry píše L. Tarabová, aj J. Gál a A. Bednárová. Samotnú výstavu a jej exponáty z pohľadu jej výsledkov hodnotí J. Maniaček. O emisii maďarských známok Obrázková kronika a súvislosti s Nitrou píše K. Vydrová. Spisovateľa a politika Martina Rázusa pripomína J. Solava. Záver tvorí Kronika sv. Gabriela a informácie členom.

(spracoval -pem-)

Veľtrh Sběratel v roku 2009 bude!

Organizátor tradičného medzinárodného veľtrhu **Sběratel** oznamuje všetkým vystavovateľom a návštevníkom, že aj napriek kríze v Průmyslového paláce na Výstavišti v Holešovicích **sa veľtrh v roku 2009 uskutoční.**

Progres Partners Advertising,
spol s r. o., 17. 10. 2008

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatí. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každý druhý nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, NUMIZMATIKA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY I Dobrovicova ulica 14 (Suvorovov internát) • Každú nedeľu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Zasadacia mestskej polície, Hlavné námestie 3, I. poschodie • Každú prvú nedeľu v mesiaci (okrem augusta) od 9.30 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY • Železničná stanica, veľká zasadacia • Každú nedeľu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **CK Junior**, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY a iné • Bufet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedeľa v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKY** - FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00 hod., prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/1, I. posch., č. 112 ■ **MARTIN** - FILATELIA • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - NUMIZMATIKA • Penzión Čierna pani • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • druhý pondelok v mesiaci o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA** - FILATELIA • Akadémia vzdelávania, Sládkovičova 7 (za poštou Nitra 1) • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. • Dom Matice slovenskej, Dolnočermánska 737 • Párne utorok od 15.00 do 17.00 hod. • Stoly a vstup na oboch miestach bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko • Každý štvrtok od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každý druhý a štvrtý nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedeľu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAD** - FILATELIA • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. v zasadačke pošty Poprad 2 (pri stanici ŽSR) na 2. posch. ■ **PREŠOV** - FILATELIA • Posádkový klub, Mukačevská 20, Sídlisko III • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. a každú nedeľu od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každý pondelok od 17.00 do 19.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** -

FILATELIA • Liptovské múzeum • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • klubové stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • každý páry týždeň vo štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TRENČÍN** - FILATELIA I Kultúrne centrum Dlhé Hony, ul.28. októbra 2/1168 • Každú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TRENČÍN** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA** - KF Tirnavia • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostole), Nám. SNP • Každý štvrtok od 16. do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Topľou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Vináreň Tibava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedeľu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎0905 547 950, 0911 547 950 ■ **ŽILINA** KF Žilina • Dom Matice slovenskej, Holého 11 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➔ 9. november 2008 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA, Kultúrne centrum Dlhé Hony, ul. 28. októbra 2/1168.

➔ 16. november 2008 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, filatelia, filokartia, numizmatika, budova INGEO, Bytčická 16, ☎ 041/421 2977, 0904 526 563.

➔ 17. november 2008 RUŽOMBEROK

STRETNUTIE ZBERATELOV – BURZA, Gymnázium sv. Andreja, nám. A. Hlinku, od 7.30 hod.

➔ 22. november 2008 PIEŠŤANY

CELOSLOVENSKÁ ZBERATELSKÁ BURZA, filatelia, numizmatika, filokartia, Kongresová hala spoločenského centra v kúpeľoch od 9.00 do 14.30. ☎ 0907 215042, 0905 317511, stôl 50,- vstup zadarmo.

➔ 30. november 2008 LUČENEC

STRETNUTIE ZBERATELOV RÔZNYCH ODBOROV, Hotel Novohrad, od 8.00 do 12.00 hod. ☎ 0914 238 016. Ďalšie 21.12.

➔ 30. november 2008 KOŠICE

CELOSLOVENSKÁ BURZA ZBERATELOV všetkých zberateľských záujmov. Hotel CENTRUM Dom techniky, Južná trieda 2/A, od 7.00 do 12.00 hod. ☎ 055/678 7054 (20.00-21.00 hod.)

➔ 7. december 2008 BANSKÁ BYSTRICA

CELOŠTÁTNÁ FILATELISTICKÁ BURZA, aj iné odbory vítané. Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4, od 8.00 do 12.00 hod. Info: Ladislav Hölc, Tr. SNP 48, 974 01 Banská Bystrica, ☎0905 964 471

➔ 7. december 2008 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE spojené s AUKCIOU, všetky zberateľské odbory, budova INGEO, Bytčická 16, ☎ 041/421 2977, 0904 526 563.

► 13. december 2008 BRATISLAVA

CELOŠTÁTNE VÝMENNÉ STRETNUTIE filatelistov a numizmatikov, Kultúrny dom Dúbravka, Saratovská 2/A, 8.00 – 12.00 hod. Ing. Ludovít Böhm ☎02/4320 5360.

► 13. december 2008 BRATISLAVA

MEZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV, mince, pohľadnice, bankovky, odznaky, vyznamenania, TK, etikety, vreckové kalendáre, pivoové suveníry, filatelia. Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21, 8.00 – 15.00 hod. ☎02/4437 3763, 4437 2620.

► 14. december 2008 DOLNÝ KUBÍN

CELOŠTÁTNE STRETNUTIE ZBERATELOV, známky, mince, bankovky, TK, pohľadnice a iné, Mestské kultúrne stredisko, estrádna hala, od 7.00 hod. ☎0907 317 704

► 21. december 2008 LUČENEC

STRETNUTIE ZBERATELOV RÔZNYCH ODBOROV, Hotel Novohrad, od 8.00 do 12.00 hod. ☎0914 238 016.

INZERCIA

■ **FILATELIA CLUB Dolný Ohaj** (okr. NZ) – výmena známok ☎0907 777 165, e-mail:ohaj@post.sk, www.filateliacub.host.sk Z-324

■ **KÚPIM** listiny s nalepenými alebo natlačenými kolkami. Najmä ktoré majú na kolchoch vytláčené roky 1919, 1925, 1938, 1939. Ako protihodnotu ponúkam i rozličné, najmä papierové zberateľské materiály. Dušan Evnin, Poľská 4, 040 01 Košice Z-325

■ **PONUKA ZNÁMOK A MINCÍ**. www.filatelia-album.sk Z-326

■ **KÚPIM** doklady slovenskej poľnej pošty 1939 - 1945, lepšie položky dobre zaplatím. ☎0908 94 33 35 Z-327

■ **KÚPIM** staré pohľadnice Humenné (Homonna) a okolie, Nové Mesto n/Váhom (Vágújhely) a okolie. Peter Kolesár, M.R. Štefánika 26, 915 01 Nové Mesto n/Váhom. e-mail: kolesar.peter@post.sk, ☎0908 420 530 Z-328

■ **PREDÁM** známky a celiny, ZZ, CM: ČR, SR; ZSSR – celiny. Milan Halász, Ovrucká 12, 040 22 Košice, e-mail: milanke@centrum.cz Z-329

■ **PRÍJMEM** výbery známok, celín a celistvostí celého sveta. Poštovné hradím. Platí trvale. Marián Neipl, Rastislavova 1164/2, 020 01 Púchov Z-330

■ **KÚPIM** staré pohľadnice a fotografie Hanušoviec nad Topľou (Hanušfalva, Hanušfalva aj Tapolyhanušfalva). Mgr. Štefan Socha, Štúrova 342, 094 31 Hanušovec nad Topľou, e-mail: socha.s@szm.sk Z-331

■ **PREDÁM** ★★ známky Slovensko 1993-1998 kompl. série, zlava na nominál 10-20% alebo výmením za známky ČR nominál na nominál. A. Pravdík, Sadová 1030, 686 05 Uh. Hradístě, Česká republika, ☎+420 6088 29427 Z-332

■ **KÚPIM** slovenský a ČR malý skart. **PREDÁM** malý malý skart USA. ☎0915 13 11 46 Z-333

■ **PREDÁM** Slovenský štát, Protektorát ČaM, SR, ČSSR: mince, obálky, známky ★★ aj ©, aj DZ a rohové 4-bl.; Slov. a ČR aj DCH. Tiež zápalkové nálepky. ☎02/ 5441 6728 Z-334

■ **PREDÁM** neúplné zbierky ★★ známok OSN, ZSSR, © zbierku Poľska a ★★ známky ČR. Cena dohodou, možnosť výmeny za známky, mince, odznaky. Anton Liška, 919 08 Boleráz 263, ☎0911 515 986 Z-335

■ **HLADÁM** kontakty s filatelistami z okresov DS, KN, NZ, LC,

RV, TV, KE. Lakits Attila, 7636 Pécs, Tildy Z. u. 25, e-mail: lakits.attila@gmail.com Z-336

■ **KÚPIM** RN s poradovým číslom 1, zmyté, aj na liste. Ladislav Iván, Malé Domky 12, 034 01 Ružomberok, ☎0915 641 310 Z-337

■ **KÚPIM** série známok (★★) OSN vajíčky 1997, 1998, 1999, 2001, 2007. ☎0905 608 263 Z-338

■ **HLADÁM** ★★ známky a iný filatelistický materiál na tému volejbal. Kúpim staré pohľadnice Humenného. Marián Halko, Laborecká 16, 066 01 Humenné Z-339

■ **HLADÁM** pohľadnice alebo fotografie sôch a pomníkov Štefánika: Nitra-Staré letisko, Spišská Nová Ves-nový pomník, Trebišov-nový pomník, Banská Bystrica-Sásavá, Štefánikovo-pohľad na dedinu, Predmier- socha, Skalica-súčasná socha, Dunajská Lužná-pomník. Kúpim alebo výmením za iné so Štefánikovou sochou alebo pomníkom. Ján Máriaček st., Dlhá 56, 949 01 Nitra, ☎0377/733 5060, 0907 340 929 Z-340

■ **PREDÁM** 170 ks nepoužitých alb. listov Schaubek, krémové s jemným rámečkom, bez textu á 5,90 Sk/ks alebo 800 Sk vcelku+R-porto; a cca 250 ks nepoužitých alb. listov Pofis, biele, bez textu a rámečka á 3,20 Sk/ks alebo 700 Sk vcelku+R-porto. ☎0908/14 65 59 Z-341

■ **PREDÁM** Nemecko Bl. 1, 5, 6 + územia Bund, Berlin, Saar, kolónie, staré štáty a pod. Rakúsko: Rotary, FIS 1. Maďarsko kameňotlače a mnohé iné. Postupne doplním vašu chybenku www.filatelia-znamka.sk Z-342

■ **PREDÁM** väčšie množstvo kinder-hračiek, kompletne kusy, série, postavičky, autá, skladačky, najradšej v celku. ☎055/7998765 večer Z-343

■ **VÝMENA ZNÁMOK** celý svet ★★ aj ©. Ivan Blaha, 949 01 Nitra, Martinská dolina 103, ☎0377/741 7510 Z-344

■ **PREDÁM** známky ★★, FDC, MK, celistvosti, motív olymp. hry a futbal, celý svet. Pošlem zoznam podľa kat. Michel. Všetko dobrá kvalita. Lad. Nemeček, Römerstr. D-77933 Lah, Nemecko. Z-345

■ **KÚPIM** pohľadnice Stupavy a Mástu. Kontakt: stupava@stupava.com, ☎0903 936 829 Z-346

■ **PREDÁM** celofarebný katalóg pošt. známok, TL, H, CDV+COB, RUSKO 1992-2006 za 800 Sk. P. Šimek, 900 64 Suchohrad 267 Z-347

■ **KÚPIM, PREDÁM** alebo **VYMENÍM** ★★ známky Švajčiarska, eĕ Chorvátska. ☎02/ 4333 4797 Z-348

■ **PREDÁM** zbierku pamätných Ag mincí ČSR, ČSSR, ČSFR 1947-1992, 103 ks, v kvalite RL. Fr. Mazur, Kuzmányho 3, 040 01 Košice, ☎055/ 622 5635 Z-349

■ **PREDÁM** ČSR II: PL 611b, PL 574, PL L33, 34, 35, H 435-II, H 3006 – DCH 6/2, H 408-412 ★★, fial. ©, Slovenský štát: H 119, DZ. Ponuky: Ing. Jozef Chorváth, Radvanská 14, 811 01 Bratislava Z-350

■ **PREDÁM** známky Poľska 1980-1989 nepečiatkované, 1 ks jedna koruna v počte 329 ks. Aj dohodou. ☎037/ 733 3902, 0907 065826 Z-351

■ **KÚPIM** maďarské a československé odznaky, vyznamenania, mince, bankovky; kúpim zbierky známok Maďarska. ☎0905 426 733 Z-352

■ **KÚPIM** alebo **VYMENÍM** staré pohľadnice a fotografie Trnavy (Nagyszombat, Tyrnau) a blízkeho okolia. ☎0905 965 523, info@dredos.sk Z-353

■ **KÚPIM (VYMENÍM)** bankovky SR od r. 1993, ktoré za sériovým písmenom v 8-čísli majú prvé číslice dve (alebo viac) nuly (z prvého milióna tlače). Za každú bankovku zaplatím + 10%. Zbieram obehové bankovky v priemernej, tzv. peňaženkovej kvalite: 20 Sk-1995B, 1999J, 2004S; 50 Sk-1995C, 1999C, 2005K; 100 Sk-1996D, 1999L; 200 Sk-1999E, 2002E, 2006E; 500 Sk-1996F, 200F, 2006F; 1000 Sk-1995G, 1997G, 2002P, 2005P. Marián Sýkora, 919 52 Dolné Dubové 188, ☎0903 517 307. Z-354

NOVEMBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➤ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

	Sk / €
Austrália 1982, Športové hry Brisbane, Bl. 6	30,- / 0,99
Azerbajdžan 2008, Kaspická námorná flotila, 1H (5 zn.)	250,- / 8,29
Belgicko 2008, Elektricky, 3	135,- / 4,48
Bielorusko 2008, Kvety, 8	80,- / 2,65
Bielorusko 2008, Lesná zver, 5	70,- / 2,32
Bielorusko 2008, Európa – Písanie listov, 2	70,- / 2,32
Bielorusko 2008, Štátne významenia, 2xPL (16 zn.)	420,- / 13,94
Bielorusko 2008, OH Peking, 1 zn.	28,- / 0,92

Bolívia 1975, Výstava známok Exfivia, Bl. 64	50,- / 1,65
Bosna a Hercegovina 2008, ME vo futbale, H	135,- / 4,48
Brazília 2007, Vlaky, 3	110,- / 3,65
Brazília 2007, Fauna, 6	110,- / 3,65
Brazília 2007, Antarktída, 3	95,- / 3,15
Cyprus 2008, Európa – písanie listov, 2 zn.	65,- / 2,15
Dominica 1970, Apollo 11, Bl. 2	60,- / 1,99
Dominica 1995, Skončenie II. sv. vojny v Pacifiku, 1996-2001	190,- / 6,30
Dominica 1993, 200 r. prvého letu balónom, Bl. 244	99,- / 3,28
Egypt 1952, Narodeniny korunného princa, Bl. 7	75,- / 2,48
Egypt 1960, OH Rim, Bl. 3	55,- / 1,82
Egypt 1963, 11. výr. revolúcie, Bl. 6	25,- / 0,82

Egypt 1966, Výročie prvých známok, Bl. 11	75,- / 2,48
Egypt 1973, Minarety, 590-593	110,- / 3,65
Egypt 1983, LOH Los Angeles, Bl. 33	68,- / 2,25
Falkland Isl. 1990, Lietadlá II. sv. vojny, Bl. 8	220,- / 7,30
Falkland Isl. 1980, Hist. poštové pečiatky, 301-306	55,- / 1,82
Falkland Isl. 1984, Ochrana prírody, Bl. 4	260,- / 8,63
Fidži 1983, Vtáky, 475-478	280,- / 9,29
Fidži 1983, Vývoj letectva, 483-488	160,- / 5,31
Francúzsko 2008, Prehistorická fauna, H	145,- / 4,81
Fr. Antarktída 1989, Výr. Fr. revolúcie, 257	70,- / 2,32
Fr. Antarktída 2008, Tuleň sloní, H	135,- / 4,48
Fr. Antarktída 2008, Morské vtáky, H	155,- / 5,14
Fr. Polynézia 2008, Morské živočíchý (4)	85,- / 2,82
Gabun 1962, Letectvo, Bl. 1	220,- / 7,30
Hong Kong 1995, Výstava známok, Bl. 35	130,- / 4,31
Hong Kong 1997, Panoráma mesta, Bl. 38	140,- / 4,64
Hong Kong 2008, Panda veľká, 4 zn.	65,- / 2,15
Hong Kong 2008, Morské medúzy, 6 zn.	85,- / 2,82
Hong Kong 2008, OH Peking, 4 zn.	65,- / 2,15

Christmas Isl. 1993, Pobrežné vtáctvo, Bl. 7	120,- / 3,98
Irak 1966, Arabská futbalová liga, Bl. 9	99,- / 3,28
Kazachstan 2008, LOH Peking, 1	20,- / 0,66
Kirgistan 2008, LOH Peking, 4	230,- / 7,63
Kongo (Brazzaville) 1969, Priemysel – cementáreň, Bl. 5	60,- / 1,99
Kuba 2008, Vlaky, stanice, 6 + H	149,- / 4,94
Kuba 2008, OH Peking, 4 zn.	95,- / 3,15
Kuba 2008, Uličníky, 6 + H	195,- / 6,47
Kuba 2008, Vtáky, 8	195,- / 6,47
Madagaskar 1962, Zaujímavosti ostrova, Bl. 2	120,- / 3,98
Madagaskar 1976, Sonda Viking, Bl. 15	120,- / 3,98
Maďarsko 2006, Umenie – R. Santi, El Greco..., Bl. 305	185,- / 6,14
Maledívy 1969, Prvý človek na mesiaci, Bl. 10,	70,- / 2,32
Mali 1964, Prezident USA J. F. Kenedy, 91	50,- / 1,65
Malta 1965, Vyplatné – história krajiny, 301-319+412, 413	540,- / 17,92
Marshall Isl. 1986, Douglas C-54, Bl. 1	90,- / 2,98

NOVEMBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Monako 2008, Psi – Afgánsky chrt, 1	45,- / 1,49
Monako 2008, Písanie listov, 2	69,- / 2,29
Niger 1963, Pestovanie arašidov, Bl 1	160,- / 5,31
Nová Kaledónia 2007, Svet vtákov (3)	135,- / 4,48
Nová Kaledónia 2008, Morské čajky (3)	190,- / 6,30
Nový Zéland 2002, Miestne druhy húb, 1973-78	160,- / 5,31
OSN - Viedeň 2008, OH Peking, 2 zn.	98,- / 3,25
OSN - Ženeva 2008, OH Peking, 2 zn.	98,- / 3,25
OSN – New York 2008, OH Peking, 2 zn.	68,- / 2,25
Rep. Centrafricaine 1964, Deň detí, Bl. 4	80,- / 2,65
Rep. Centrafricaine 1972, LOH Mnichov, Bl. 6	100,- / 3,31
Rusko 2008, 225 rokov Čiernomorskej flotily, H	60,- / 1,99
Rusko 2008, Historické stavby, 2 +K	60,- / 1,99
Rwanda 1973, 500 výr. nar. N. Koperníka, Bl. 37	90,- / 2,98
Rwanda 1975, Umenie – Ludovít XIV., Bl. 60	100,- / 3,31
Rwanda 1975, Umenie – Kráľovský dôstojník, Bl. 61	140,- / 4,64
Rwanda 1976, Námorná bitka, Bl. 71	100,- / 3,31
Rwanda 1974, Umenie – J. Leystere, F. Boucher, Anonym, J. F. Höckert	100,- / 3,31
Senegal 1972, Tradičný strunový nástroj, Bl. 9	90,- / 2,98
Sýria 1961, 5. Univerzitné hry, Bl. V 4	110,- / 3,65
Sýria 1965, LOH Tokio, Bl. 51	45,- / 1,49
Sv. Helena 1972, Historické zbrane, 254-257	50,- / 1,65
Taiwan 1968, 90 r. čínskej známky, Bl. 14	160,- / 5,97
Taliansko 2008, Európa – písanie listov, 2 zn.	55,- / 1,82
Taliansko 2008, OH Peking, 2 zn.	65,- / 2,15
Tadžikistan 2008, OH Peking 4 zn.	230,- / 7,63

Togo 1969, Apollo 11, Bl. 40	200,- / 6,63
Togo 1970, Sv. výstava Expo, Bl. 48	75,- / 2,48
Tunis 1981, 25. výročie samostatnosti, Bl. 17	60,- / 1,99
Tunis 1976, Nástenne hist. mozaiky, Bl. 13	130,- / 4,31
Ukrajina 2008, Lokomotívy IV., 4 zn.	65,- / 2,15
Venezuela 1981, Hist. dopr. prostriedky I., 2175-78	50,- / 1,65
Venezuela 1982, Hist. dopr. prostriedky II., 2224-27	80,- / 2,65

Wallis et Futuna 2008, Ochrana prírody, H	160,- / 5,31
Wallis et Futuna 2008, Ochrana prírody, 1	140,- / 4,64

Spolková republika Nemecko

		Sk / €
1000	Medzinárodný rok dieťaťa	23,- / 0,71
1001	100. výr. nar. spisovateľky A. Miegelovej	15,- / 0,49
1002	Prvé priame voľby do Európarlamentu	22,- / 0,73
1003	25. výr. západonemeckých filmových dní	18,- / 0,59
1004	Cestná záchranná služba	18,- / 0,59

1005-1008 Defom – Letectvo	82,- / 2,72
----------------------------	-------------

1009-1010 Šport – príplatkové	55,-/ 1,82
1011-1012 Európa – Pošta	32,-/ 1,06
1013 50. výr. nar. Anny Frankovej	20,-/ 0,66

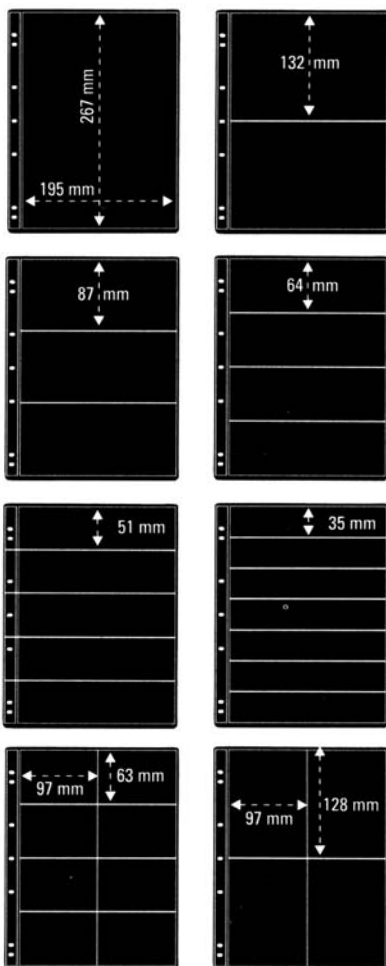
1014	Medzinárodná výstava dopravy	23,- / 0,71
1015	Svetová konferencia radistov	21,- / 0,69
1016	450. výr. katechizmu M. Luthera	24,- / 0,79
1017	Svätá cesta – Aachen	15,- / 0,49
1018	800. výr. úmrtia Hildegard Bingen	22,- / 0,73
1019-1021	Nobelove ceny za fyziku a chémiu	75,- / 2,48
1022	300 r. predpisov pre lodivodov	19,- / 0,63
1023	Deň poštovej známk	25,- / 0,82
1024-1027	Ochrana prírody – listy a plody	66,- / 2,19
1029	100. výr. nar. maliara P. Kleea	24,- / 0,79
1030	Dr. Johannes Faust	28,- / 0,92
1031	Šetrenie energiou	15,- / 0,49
1032	Vianoce 1979	23,- / 0,76
1033	100. výr. úmrtia maliara Feuerbacha	24,- / 0,79

NOVEMBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Listy do krúžkového zakladača zn. PRINZ

z čiernej plastickej fólie s rôznym počtom riadkov (1 – 7), s celošírkovými priesvitnými okienkami na vkladanie poštových známok a s delenými okienkami na zasúvanie telefónnych kariet a poštových lístkov.
Využitelná plocha 195 x 267 mm.

Cena za 1 ks ľubovoľného vyhotovenia **26 Sk / 0,86 €**

Krúžkový zakladač s kazetou na albumové listy A 4 v euroobale

Albumové listy so známkami sú uložené prehľadne a bezpečne.

Povrch je z hnedej plastickej fólie

Krúžkový zakladač 285 Sk / 9,46 €

Kazeta 295 Sk / 9,79 €

Cena za komplet 550 Sk / 18,25 €

Názov krajiny (samolepka) 25 Sk / 0,82 €

NOVINKA

O. Földeš: Slovensko 1939 – 1945, špecializovaný katalóg známok a celín 390 Sk / 12,94 €
Príloha: číslovaná PT so známkou z hárčka Deřom

Perové dosky

Originál Schaubek (modré, vínovočervené)
– použité, zachovalé á 860,- / 28,54 €
Bez nápisu Schaubek (modré, vínovočervené,
zelené, čierne) – nové á 650,- / 21,57 €

Monografie čs. známok

č. 3 Výplatné známky 1923-1939 250,- / 8,29 €
č. 4 Letecké, novinové, dopl. 1918-1939 230,- / 7,63 €
č. 9 FDC ČSR 1947-1992 s PT 730,- / 24,23 €
č. 9 FDC ČSR 1947-1992 bez PT 430,- / 14,27 €

NOVEMBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy nové

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):

Roky 1993-1994	58,- / 1,92 €
Roky 1995-1996	68,- / 2,25 €
Roky 1997-1998	58,- / 1,92 €
Rok 1999	29,- / 0,96 €
Roky 2000-2001	58,- / 1,92 €
Rok 2002	44,- / 1,46 €
Rok 2003	58,- / 1,92 €
Rok 2004	38,- / 1,26 €
Rok 2005	44,- / 1,46 €
Rok 2006	44,- / 1,46 €
Rok 2007	48,- / 1,59 €

Zostava všetkých 11 ks katalógov len za 470,- / 15,60 €

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Československo
1945-1992, 12 strán bez vyobrazení 18,- / 0,59 €

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Slovensko
1939-1945, 8 strán s vyobrazeniami: www.zberatel.com

Známky základného radu podľa aktualizovaného cenníka
Slovensko 1939-1945 sú v stálej ponuke firmy Zberateľ

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II. - Rákocziho 1703-1711	195,- / 6,47 €
Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I. vydanie	265,- / 8,79 €
Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780 (II. doplnené vydanie 2001)	235,- / 7,80 €
Novotný: Mince Františka Lotrinského (1745-67), (1766-80)	250,- / 8,29 €
Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790 a Leopolda II 1790-1792	240,- / 7,96 €
Novotný: Mince Františka I. 1792-1835	185,- / 6,14 €
Novotný: Mince a korunovačné medaily Ferdinanda V. (1835-1848), 2006	185,- / 6,14 €
Novotný: Mince Františka Jozefa I. (1848-1916) nové vydanie r. 2006	325,- / 10,78 €
Novotný: Mince Leopolda I. (1657-1705)	330,- / 10,95 €

Novotný: Papierové platidlá ČSR 1918-92, ČR+SR 1993-2007	365,- / 12,11 €
Kol. autorov: Mince Františka II., 1792-1835	195,- / 6,47 €
Euro-Katalog, mince a bankovky 2008, Leuchtturm 2008	260,- / 8,63 €

Ponúkame albumové listy, Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO	á 5,- / 0,16 €
- bez nápisu	á 4,- / 0,13 €
- so štvorčekovou podtlačou (len formát Pofis)	á 4,- / 0,13 €

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,	
16-listový	490,- / 16,26 €
30-listový	780,- / 25,90 €

Zásobník Schaubek, A4, 16-listový, biele listy,	
s logom i bez loga Slovenskej pošty	360,- / 11,95 €
A4, 8-listový, biele listy, bez loga	180,- / 5,97 €

Havidky čierne, šírka 30, 32, 38, 40, 44, 52,	
55, 58, 60, 70, 85, 90 mm - balíček	60,- / 1,99 €

Havidky čierne na PL:	
ležaté, veľkosť 180x120 mm	- ks 15,- / 0,49 €
stožaté, veľkosť 120x180 mm	- ks 15,- / 0,49 €
ležaté, veľkosť 180x120 mm	- ks 15,- / 0,49 €
stožaté, veľkosť 120x180 mm	- ks 15,- / 0,49 €

Havidky biele na PL:	
ležaté, veľkosť 175x120 mm	- ks 15,- / 0,49 €
stožaté, veľkosť 120x175 mm	- ks 15,- / 0,49 €
stožaté, veľkosť 135x185 mm	- ks 19,- / 0,63 €
ležaté, veľkosť 185x135 mm	- ks 19,- / 0,63 €

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia	
listov (3 alebo 4 otvory)	365,-19,- / 12,11 €

Náhradné listy	
12-okienkové 55x53 mm	- 1 list 30,- / 0,99 €
20-okienkové 41x42 mm	- 1 list 33,- / 1,09 €
30-okienkové 31x35 mm	- 1 list 35,- / 1,16 €

Zásobníky na FDC (celistvosti)

Do veľkosti 190 x 120 mm. Dosky sú z plastovej fólie,
vatované. Fóliové listy (50 ks) sa plnia zhora
a obsahujú čiernu papierovú vložku.
Farby: zelená, modrá, čierna a červená 390,- / 12,94 €

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá, lopatkovitá alebo okrúhla), kus	85,- / 2,82 €
Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá	155,- / 5,14 €
Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm	260,- / 8,63 €
Ďalšie lupy podľa Zberateľa 9, 10/2005 alebo na www.zberatel.com	

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček á 64,- / 2,12 €

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 15,- / 0,49 €

PONUKA ALBUMOVÝCH LISTOV

SLOVENSKO Sk/€				
Rok	I. časť		II. časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1993	19,-/0,63	75,-/2,48	32,-/1,06	120,-/3,98
1994	19,-/0,63	75,-/2,48	48,-/1,59	185,-/6,14
1995	22,-/0,73	75,-/2,48	48,-/1,59	175,-/5,80
1996	22,-/0,73	75,-/2,48	54,-/1,79	195,-/6,47
1997	22,-/0,73	75,-/2,48	53,-/1,75	220,-/7,30
1998	22,-/0,73	75,-/2,48	53,-/1,75	220,-/7,30
1999	21,-/0,69	75,-/2,48	59,-/1,95	245,-/8,13
2000	17,-/0,56	65,-/2,15	48,-/1,59	185,-/6,14
2001	32,-/1,06	95,-/3,15	48,-/1,59	215,-/7,13
2002	22,-/0,73	75,-/2,48	75,-/2,48	285,-/9,46
2003	28,-/0,92	85,-/2,82	80,-/2,65	305,-/10,12
2004	17,-/0,56	65,-/2,15	53,-/1,75	220,-/7,30
2005	18,-/0,59	68,-/2,25	65,-/2,15	245,-/8,13
2006	21,-/0,69	69,-/2,29	68,-/2,25	252,-/8,36
2007	34,-/1,12	110,-/3,65	54,-/1,79	165,-/5,47
I.časť : základné známky a hárčky,				
II.časť : PL, varianty kupónov a známky z hárčiekov				
Pri objednávaní prosíme vždy uviesť ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) !				
Listy ponúkame bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).				
Formáty: Pofis a A 4. Ceny sú rovnaké!				

SLOVENSKO 1939-1945 Sk/€		
základný rad, 17 listov		
BZ	135,-/4,48	Z 425,-/14,10

PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939-1945 Sk/€		
základný rad, 12 listov		
BZ	95,-/2,15	Z 320,-/10,62

ČESKOSLOVENSKO 1939-1945 Sk/€		
základný rad, 32 listov		
BZ	256,-/8,49	Z 800,-/26,55
Letecké, Novinové, Doplatné, SO... základný rad		
BZ	112,-/3,71	Z 350,-/11,61

Čisté albumové listy A4 s nápisom	
Československo, Slovensko, Slovensko 1939-1945, Protektorát Čechy a Morava 1939-1945, Československo 1919-1939 Česká republika	
kus 5,-/0,16,	

ČESKOSLOVENSKO Sk/€				
Rok	I. časť		II. časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1945	48,-/1,59	180,-/5,97	18,-/0,59	30,-/0,99
1946	16,-/0,53	55,-/1,82	8,-/0,26	30,-/0,99
1947	16,-/0,53	55,-/1,82	32,-/1,06	115,-/3,81
1948	32,-/1,06	110,-/3,65	48,-/1,59	165,-/5,47
1949	24,-/0,79	80,-/2,65	16,-/0,53	65,-/2,15
1950	32,-/1,06	115,-/3,81	-	-
1951	32,-/1,06	110,-/3,65	-	-
1952	56,-/1,85	190,-/6,30	-	-
1953	48,-/1,59	170,-/5,64	-	-
1954	34,-/1,12	115,-/3,81	-	-
1955	48,-/1,59	170,-/5,64	-	-
1956	32,-/1,06	110,-/3,65	-	-
1957	40,-/1,32	140,-/4,64	16,-/0,53	50,-/1,65
1958	40,-/1,32	135,-/4,48	16,-/0,53	50,-/1,65
1959	42,-/1,39	140,-/4,64	-	-
1960	48,-/1,59	165,-/5,47	-	-
1961	56,-/1,85	175,-/5,80	-	-
1962	48,-/1,59	170,-/5,64	16,-/0,63	55,-/1,82
1963	48,-/1,59	160,-/5,31	-	-
1964	48,-/1,59	160,-/5,31	-	-
1965	65,-/2,15	225,-/7,46	-	-
1966	65,-/2,15	215,-/7,13	-	-
1967	55,-/1,82	195,-/6,47	50,-/1,65	170,-/5,64
1968	75,-/2,48	260,-/8,63	110,-/3,65	350,-/11,61
1969	52,-/1,72	195,-/6,47	80,-/2,65	280,-/9,29
1970	56,-/1,85	195,-/6,47	120,-/3,98	390,-/12,94
1971	48,-/1,59	170,-/5,64	80,-/2,65	280,-/9,29
1972	56,-/1,85	195,-/6,47	65,-/2,15	235,-/7,80
1973	48,-/1,59	150,-/4,97	105,-/3,48	350,-/11,61
1974	56,-/1,85	195,-/6,47	182,-/6,04	575,-/19,08
1975	56,-/1,85	195,-/6,47	190,-/6,30	595,-/19,75
1976	45,-/1,49	150,-/4,97	60,-/1,99	210,-/6,97
1977	55,-/1,82	210,-/6,97	195,-/6,47	650,-/21,57
1978	60,-/1,99	235,-/7,80	75,-/2,48	235,-/7,80
1979	45,-/1,49	155,-/5,14	95,-/3,15	325,-/10,78
1980	55,-/1,82	195,-/6,47	80,-/2,65	255,-/8,46
1981	55,-/1,82	195,-/6,47	85,-/2,82	275,-/9,12
1982	70,-/2,32	255,-/8,46	85,-/2,82	295,-/9,79
1983	50,-/1,65	195,-/6,47	85,-/2,82	275,-/9,12
1984	50,-/1,65	190,-/6,30	95,-/3,15	325,-/10,78
1985	56,-/1,85	195,-/6,47	80,-/2,65	255,-/8,46
1986	45,-/1,49	150,-/4,97	105,-/3,48	350,-/11,61
1987	45,-/1,49	155,-/5,14	120,-/3,98	395,-/13,11
1988	65,-/2,15	235,-/7,80	90,-/2,98	310,-/10,29
1989	45,-/1,49	150,-/4,97	45,-/1,49	175,-/5,80
1990	34,-/1,12	125,-/4,14	58,-/1,92	205,-/6,80
1991	24,-/0,79	85,-/2,82	80,-/2,65	255,-/8,46
1992	24,-/0,79	85,-/2,82	46,-/0,65	175,-/5,80
L,D,N	104,-/3,45	325,-/10,78	88,-/2,92	275,-/9,12

NOVEMBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

NOVEMBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisií ★★ (str. 40 – 41)